У НУМАРЫ

- Беларуская песня — 72
- Кніга набліжае народы
- Асунок
- Хвалюючыя справы
- Юбілей нашага друку

Ніва

БЕЛАРУСКІ ТЫДНЁВІК

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 19 (845) ГОД XVII БЕЛАСТОК 7 МАЯ 1972 г. ЦАНА 60 гр.

ТВОРЧАЯ СУСТРЭЧА

20 красавіка г.г. у памяшканні Галоўнага праўлення БГКТ адбылася сустрэча старшыні Прэзідыума ВРН у Беластоку др Зыгмунта Спрыхі з членамі Прэзідыума Галоўнага праўлення, журналістамі «Нівы», актывам і працаўнікамі нашай арганізацыі.

Сустрэчу адкрыў старшыня ГП БГКТ М. Хмялеўскі і прадставіў усіх яго удзельнікаў тав. Зыгмунту Спрыху. Затым сакратар ГП БГКТ Я. Зенюк паінфармаваў аб заданнях, дасягненнях і цяжкасцях у працы нашага таварыства.

Старшыня Прэзідыума ВРН абшырна і ўсебакова пазнаёміў прысутных з гаспадарчымі праблемамі Беласточчыны, вырашэннем якіх займаецца цяпер і будзе займацца ў бліжэйшай будучыні Прэзідыум ВРН. Тав. З. Спрыха падкрэсліў, што неабходна, каб нашыя сяляне, абапіраючыся на грунтоўных сельскагаспадарчых ведах, інтэнсіўна прымянялі штучныя ўгнаенні, селекцыйнае насенне, пашыралі жывёлагадоўлю.

Беластоцкая прамысловасць, побач з будаўніцтвам новых прадпрыемстваў, будзе пашыраць сваю дзейнасць адкрыццём сваіх філій у меншых гарадах і мястэчках. Прадбачваецца далейшае развіццё спажывецкай прамысловасці.

Вялікія заданні стаяць перад беластоцкімі будаўнічымі прадпрыемствамі, бо з кожным годам колькасць жыллёвага будаўніцтва будзе ўзрастаць.

Беласточчына з'яўляецца адным з нямногіх ужо рэгіёнаў з чыстым паветрам і водамі. Таму ВРН прыкладае вялікія намаганні, каб адпаведна забяспечыць турыстаў.

Нашыя вышэйшыя навучальныя ўстановы выпускаюць ужо многа добра падрыхтаваных кадраў для працы ў прамысловасці, ахове здароўя, асветных і культурных установах. Але запатрабаванне на іх узрастае, і ВРН клапоціцца пра тое, каб на Беласточчыну больш ахвотна, чым дагэтуль, прыходзілі выпускнікі вышэйшых школ Варшавы і іншых акадэмічных цэнтраў краіны.

Пасля свайго выступлення З. Спрыха адказваў на пытанні, якія накіроўвалі да яго ўдзельнікі сустрэчы. Атмасфера была вельмі сардэчная.

(мг)

Старшыня Прэзідыума Ваяводскай рады народовай у Беластоку др Зыгмунт Спрыха.

БГКТ ХРОНІКА

■ 18 красавіка старшыня і сакратар ГП БГКТ М. Хмялеўскі і Я. Зенюк, старшыня і сакратар сакольскага аддзела БГКТ С. Лукашук і І. Аношка, а таксама кіраўнік аддзела культуры прэзідыума ПРН у Саколцы В. Філіповіч сустрэліся ў Крынках з прадстаўнікамі мясцовых улад, моладдзю і старэйшымі жыхарамі. Супольна былі абмеркаваны ўсе справы, звязаныя з утварэннем у Крынках харавога калектыву. А гэта звязана з аплочваннем дырыжора, які даяжджаў бы з Беластока, з яго начлегам, з пакупкай фартэпіяна і іншых музычных інструментаў, з пакупкай рэгіянальных касцюмаў, з забеспячэннем рэпертуара і 100-працэнтнай прысутнасцю на рэпетыцыях і ўрэшце з належнай дысцыплінай. Аб гэтых справах гаварылі шырока Я. Зенюк і В. Філіповіч, Я. Апунік, У. Анісімовіч і іншыя.

■ 22 красавіка ў памяшканні ГП прадстаўнік В/О Міжнародная кніга Г. Сяргееў і прадстаўнік Дома кнігі ў Беластоку С. Какарэка перадалі выстаўку беларускай кніжкі Галоўнаму праўленню БГКТ. Ад імя ГП акт прыняцця выстаўкі падпісаў сакратар ГП Я. Зенюк і кіраўнік культурна-асветнага аддзела С. Лукашук.

■ 23 красавіка бельскі харавы калектыў БГКТ даў канцэрт у Мельніку (Сямяціцкі павет) для студэнтаў з Беластока і Варшавы, якія прымалі ўдзел у райдзе «Курдэш II».

■ Аматарскія тэатральныя калектывы ў паасобных аддзелах рыхтуюцца да фінальнага агляду, які адбудзецца 14 мая ў памяшканні ГП БГКТ.

■ Аддзелы БГКТ ужо зацвердзілі даты і мясцовасці, у якіх адбудуцца народныя фэсты Беларускага таварыства, прысвечаныя 90 гадавіне з дня нараджэння вялікіх беларускіх пісьменнікаў Я. Купалы і Я. Коласа. І так, сямяціцкі аддзел БГКТ арганізуе фэстын 28.V. у Літвінавічах, бельскі аддзел — 4.VI. у Орлі, Гайнаўскі — 18.VI. у Арэшкаве, Беластоцкі (павятовы), 2.VII. у Рыбаках і Сакольскі — 9.VII. у Крынках.

■ 18.VI. ГП БГКТ і ваяводскае праўленне ТППР арганізоўваюць акадэмію, прысвечаную 90 гадавіне з дня нараджэння Я. Купалы. Мастацкую частку падрыхтоўвае гарадоцкі харавы калектыў' (мс)

БЕЛАРУСКАЯ ПЕСНЯ-72

Першае месца на аглядзе заняла Станіслава Костра. «Беларускія песні я надта люблю, — сказала яна, міла ўсміхаючыся. — Я іх спявала з маленства...» фота Цаф — П. Савіцкі.

Гэты святочны дзень 16 красавіка 1972 года ў Беластоку на Варшаўскай 11 быў днём хваляванняў і ўданых выканаўчых здзяйсненняў. Пры запоўненай да апошняга месца глядачамі канцэртнай зале ішоў цэнтральны агляд конкурсу «Беларуская песня—72». Ён ужо тры гады з'яўляецца ў Беларускім грамадска-культурным таварыстве артыстычным мерапрыемствам высокага класа. У ім выступаюць найбольш актыўныя і найлепшыя самадзейнікі-спевакі.

Конкурсы «Беларуская песня» карыстаюцца вялікай папулярнасцю. Калі ў 1970 г. у павятовых аглядах прыняло ўдзел усяго 32 асобы, то ўжо ў 1971 г. — 70 асоб, а ў бягучым — аж 125 спевакоў.

Вельмі спраўна і ўмела вяла агляд В. Філіпюк — сакратар беластоцкага павятовага аддзела БГКТ.

Ацэньвала падбор рэпертуару і выканаўчае майстэрства спевакоў журы пад старшынствам Т. Калдоўскага (мастацкі кіраўнік ансамбля «Зялёныя курпі»).

Да агляду прыступіла 9 салістаў, 8 дуэтаў і 2 калектывы. Абавязкам кожнага з іх было выканаць дзве песні. Апрача конкурсных выступленняў, калектыў з Гарадка і маладзёжны ансамбль «Рэлякс» з Агульнаадукацыйнага ліцэя з

Працяг на стар.4

Два тыдні, з 11 па 23 красавіка г.г., выставачная зала Ваяводскай камісіі прафсаюзаў у Беластоку поўнілася ўсё новымі наведвальнікамі першай у нашым горадзе Міжнароднай выстаўкі беларускай кнігі. Дарослыя беластачане, моладзь і школьнікі з зацікаўленнем ішлі на яе, каб хацця ў той меры, на якую дазваляюць абмежаваныя магчымасці экспазіцыі, пазнаёміцца з дасягненнямі выдавецкай прамысловасці нашага прыяцеля і бліжэйшага суседа — Беларускай ССР. І кожны захапляўся багаццем экспанаванай выдавецкай прадукцыі, яе высокім мастацкім і тэхнічным узроўнем.

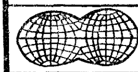
Беларускае кнігадрукаванне мае доўгую гісторыю. Першая беларуская кніга выйшла, як вядома, у 1517 г. з друкарні Францішка Георгія Скарыны. Але за чатырыста гадоў пасля гэтага факту было надрукавана ўсяго некалькі сотняў кніг на беларускай мове. Толькі пры савецкай уладзе беларускі народ атрымаў неабмежаваны доступ да асветы, усіх культурных цэннасцей і кнігі. У 1971 г. у васьмі выдавецтвах БССР выпушчана 2600

(Працяг на стар. 4)

На выстаўцы беларускай кнігі ў Беластоку. Фота Цаф — Р. Сянько

Падзеі ◊ Здарэнні ◊ Факты ◊ Каментарыі ◊ Весткі

 СВЕТ

АБ СУПРАЦОЎНІЦТВЕ З СССР

Міністр сельскай гаспадаркі ЗША Э. Буц, які нядаўна наведаў Савецкі Саюз, заявіў, што расшырэнне гандлю між ЗША і СССР было б карысным для абодвух бакоў. Э. Буц сказаў, што яго візіт у СССР закончыўся значным поспехам. Сваю размову з генеральным сакратаром ЦК КПСС Л. Брэжневым ахарактарызаваў ён як «вельмі шчырую дыскусію». Нашыя размовы, сказаў Э. Буц, толькі распачаліся, перад намі заданне — вырашыць многія праблемы.

КАМУНІСТЫ Ў ВЫБАРЧАЙ КАМПАНІІ ЗША

У штаце Нью-Джэрсі амерыканскія камуністы сабралі значна большую колькасць подпісаў, чым неабходна, пад петыцыяй у падтрымку кандыдатур Кампартыі ЗША ў выбарчай кампаніі гэтага горада. Гэта дае кампартыі права ўнесці імёны Гэса Хола і Дж. Тайнера ў выбарчыя бюлетэні штата Нью-Джэрсі.

Камуністы ЗША ўжо дабіліся ўключэння сваіх кандыдатаў у выбарчыя бюлетэні штатаў Алабама, Кентукі, Агайо, Пенсільванія і Юта.

АДБУДЗЕЦЦА СУСТРЭЧА

У мясцовасці Мары адбываліся перагаворы спецыяльных прадстаўнікоў прэм'ер-міністра Індыі Індзіры Гандзі і прэзідэнта Пакістана З. А. Бхута. У выніку перагавораў устаноўлены падрабязнасці будучай сустрэчы прэзідэнта Пакістана і прэм'ер-міністра Індыі, а таксама намечаны тэмы, якія будуць прадметам дыскусіі.

Сустрэча Індзіры Гандзі і З. А. Бхута адбудзецца ў Дэлі ў канцы мая або ў пачатку чэрвеня г.г.

СУПРАЦЬ ДЭКАЛАНІЗАЦЫІ

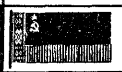
Прадстаўнік арганізацыі афрыканскага адзінства, які выступаў у Камітэце ААН па дэкаланізацыі, асудзіў імперыялістычныя дзяржавы за іх усебаковую падтрымку каланіяльна-расісцкіх рэжымаў у Афрыцы і падкрэсліў, што гэтыя дзяржавы дапамагаюць расісцкай меншасці на поўдні кантынента перашкаджаць вырашэнню надзённых праблем народаў гэтага раёна.

Прадстаўнік ААА заклікаў ААН запатрабаваць ад саюзнікаў Партугаліі па НАТО спыніць аказанне ёй ваеннай дапамогі.

ЗА БЯСПЕКУ ЕЎРОПЫ

Усё больш актыўна выступае за ўмацаванне бяспекі Еўропы шырокая грамадскасць з кантынента. Апошняе таму сведчанне — прайшоўшая гэтымі днямі ў Бруселі сесія ініцыятыўнага камітэта па скліканню асамблеі грамадскіх сіл за еўрапейскую бяспеку і супрацоўніцтва. Камітэт, у рабоце якога прынялі ўдзел прадстаўнікі грамадскасці 25 еўрапейскіх дзяржаў, пацвердзіў, што асамблею, правядзенне якой, несумненна, будзе ў вялікай меры садзейнічаць паспяховай рабоце агульнаеўрапейскай нарады, вырашана склікаць у сталіцы Бельгіі ў першых днях чэрвеня.

(А. К.)

 БССР

ЛЕНІНСКІЯ ПРЭМІІ

Напярэдадні 102 гадавіны з дня нараджэння Леніна і Першамая былі аб'яўлены прозвішчы лаўрэатаў Ленінскай прэміі за 1972 год. Сярод іх апынуўся вядомы беларускі пісьменнік Іван Мележ. Ленінскую прэмію яму прысудзілі за раманы «Людзі на балоце» і «Подых навальніцы».

Пры нагодзе варта адзначыць, што Ленінскай прэміі ўдастоены аўтары мастацкай кінахронікі «Вызваленне», якую маглі мы глядзець і ў Беластоку.

КНІЖКА ПРА КАСТУСЯ КАЛІНОЎСКАГА

У кніжных магазінах паявілася дакументальная аповесць «Кастусь Каліноўскі», аўтарам якой з'яўляецца А. Якімовіч. У рэцэнзіі на гэтую кніжку Л. Царанкоў на старонках журнала «Беларусь» адзначае, што пісьменнік з гістарычнай дакладнасцю паказвае ўсе важнейшыя этапы і эпізоды паўстання 1863 года, правільна раскрывае суадносіны класавых сіл, адлюстроўвае імкненні польскіх паноў, якія намагаліся выкарыстаць паўстанне ў сваіх класавых мэтах. Тут таксама ідзе гаворка пра сяброў К. Каліноўскага: В. Урублеўскага, Р. Траўгута і З. Серакоўскага. Гэтую кніжку можна было купіць на выстаўцы беларускай кнігі ў Беластоку.

ПОЛЬСКАЕ КОНСУЛЬСТВА

Ад 14 красавіка г.г. працуе ў Мінску Генеральнае консульства Польскай Народнай Рэспублікі. Абавязкі генеральнага консула ПНР у сталіцы БССР выконвае А. Валяшэк.

КАШУБСКАЯ ПАЭЗІЯ

Мінскі літаратурна-грамадскі часопіс «Літаратура і мастацтва» ад 21 красавіка г.г. змясціў падборку вершаў кашубскага народнага паэта Алойза Нагеля ў перакладзе на беларускую мову Алеся Траяноўскага. Ва ўступным слове перакладчык, між іншым, адзначае: «На ўзбярэжжы Балтыкі, паміж вярхоўямі Віслы і Ракой Слупяй жыве 200-тысячны славянскі народ — Кашубы. Стагоддзі нямецкага панавання, лютыя намаганні германізацыі разбіліся аб непахісную стойкасць кашубаў. Сёння ў Польскай Народнай Рэспубліцы кашубскія пісьменнікі выдаюць свае творы на роднай мове».

НА БРЭСТЧЫНЕ

Як паведамляе агенцтва БЕЛТА, кандыдат у члены Палітбюро ЦК КПСС, першы сакратар ЦК КП Беларусі П. М. Машэраў азнаёміўся з ходам вясеннепасяўной кампаніі ў некаторых раёнах Брэсцкай вобласці. Хлебаробы Брэстчыны ў гэтым годзе вырашылі змагацца за атрыманне 23 цэнтнераў збожжавых, 145 — бульбы, 230 — цукровых буракоў.

ВЫНІКІ I КВАРТАЛА

Паводле паведамлення Цэнтральнага статыстычнага ўпраўлення БССР, гаспадарка рэспублікі перавыканала план першага квартала 1972 года. Прырост прамысловай вытворчасці ў параўнанні з першым кварталам мінулага года склаў 12 працэнтаў, прадукцыйнасць працы ў прамысловасці ўзрасла на 8 працэнтаў.

(вр)

 ПОЛЬШЧА

ПЕРАД 1 МАЯ

29 красавіка г.г. у Цэнтральным Камітэце ПАРП у Варшаве адбылося ўрачыстае ўручэнне высокіх дзяржаўных адзначэнняў людзям найбольш заслужаным у працы для краіны. На заканчэнне ўрачыстасці I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк пажадаў найлепшых поспехаў усім працоўным у нашай краіне.

ВЫСТУПЛЕННЕ Э. ГЕРКА

З нагоды першамайскай урачыстасці I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк выступіў з прамовай па радыё і тэлебачанні. Перадаў ён свае найлепшыя пажаданні ўсім працоўным.

10—11 МАЯ V ПЛЕНУМ ЦК ПАРП

25 красавіка г.г. адбылося пасяджэнне Палітбюро ЦК ПАРП, на якім былі разгледжаны метады рэалізацыі сацыяльнай палітыкі ў гэтай пяцігодцы. Палітбюро пастанавіла склікаць 10—11 мая г.г. V пленум ЦК, які будзе абмяркоўваць перспектыўную праграму будаўніцтва кватэр.

ПАСЯДЖЭННЕ СЕЙМА

27 красавіка г.г. адбылося пасяджэнне Сейма, якое прысвячалася абмяркоўцы праекта пастановы аб пяцігадовым грамадска-гаспадарчым плане развіцця нашай краіны ў гадах 1971—75. У другім пункце парадку дня міністр замежных спраў С. Альшоўскі інфармаваў аб ратыфікацыі дагавора між Польшчай і Германскай Федэратыўнай Рэспублікай. У чарговым пункце была справаздача камісіі асветы і выхавання аб праекце пастановы — Карце правоў і абавязкаў настаўнікаў. На заканчэнне пасяджэння разглядаліся пастановы адносна развіцця будаўніцтва кватэр.

ПАСЯДЖЭННЕ РАДЫ МІНІСТРАЎ

28 красавіка г.г. адбылося пасяджэнне Рады Міністраў з удзелам усіх старшынь ВРН, якое прысвячалася ацэнцы актуальнай гаспадарчай сітуацыі. Рада Міністраў выдала шэраг распараджэнняў адносна паспяховай рэалізацыі задач гэтага года.

НОВЫЯ НАМЕСНІКІ МІНІСТРА

Старшыня Рады Міністраў назначыў 45-гадовага Э. Войташка намеснікам міністра ўнутраных спраў, а намеснікамі міністра асветы і выхавання 55-гадовага генерала дывізіі З. Гушчу, 55-гадовага М. Гадлеўскага і 45-гадовага Ю. Волчыка.

ПЛЕНУМ ЦРЗЗ

26 красавіка г.г. адбыўся XXV пленум Цэнтральнай рады прафсаюзаў, які прысвячаўся справам удзелу прафсаюзаў у рэалізацыі грамадска-гаспадарчых планаў развіцця краіны ў 1971—75 г.г. З дакладам выступаў старшыня ЦРЗЗ У. Кручэк. У дыскусіі многа месца прысвячалася справам парадку і дысцыпліны на прадпрыемствах, а таксама павелічэнню прадукцыйнасці працы. На заканчэнне была прынята пастанова аб скліканні VII Кангрэса прафсаюзаў 13—15 лістапада г.г.

ПЛЕНУМ ГП ПРАФСАЮЗАЎ РАБОТНІКАЎ СЛУЖБЫ ЗДАРОЎЯ...

...абмеркаваў справы, звязаныя з бяспекай і гігіенай працы ў лячэбных установах, а таксама падсумаваў вынікі праведзеных кантроляў у гэтых установах.

(ця)

 ВАЯВОДСТВА

ПЕРШАМАЙ

З пачуццём добра выкананага працоўнага абавязку выйшлі жыхары Беластока і павятовых гарадоў на першамайскую дэманстрацыю. Багата ўпрыгожаныя вуліцы і цудоўнае надвор'е стварылі асабліва ўзняты настрой. Рабочыя фабрык і прадпрыемстваў сустрэлі свята працоўных тэрміновым выкананнем чарговых планаў, прыспяшэннем працы ў выкананні сваіх абавязацельстваў у акцыі «20 мільярдаў», працай грамадскім чынам на карысць свайго прадпрыемства і горада. Напярэдадні Першамая на прадпрыемствах і ва ўстановах адбыліся ўрачыстыя вечары.

Ваяводскі ўрачысты першамайскі вечар адбыўся ў Беластоку 29 красавіка ў тэатры імя А. Вянгеркі.

ТАВ. ЯН ШЫДЛЯК НА БЕЛАСТОЧЧЫНЕ

28 красавіка на Беласточчыне прабываў член Палітбюро, сакратар ЦК партыі тав. Ян Шыдляк. Госць наведаў жыллёвыя раёны Тысячагоддзя і Пяста ў Беластоку, цікавіўся праблемамі будаўніцтва, пабываў на фабрыцы халадзільнікаў, на сілікатным прадпрыемстве і на ФПіУ. Суправаджалі госця I сакратар ВК ПАРП З. Куроўскі, кіраўнік эканамічнага аддзела ВК М. Недзведзь і I сакратар гарадскога камітэта партыі Р. Жукоўскі.

На заканчэнне візіту Я. Шыдляка ў ВК партыі адбылася сустрэча госця з ваяводскім партыйным актывам.

СУСТРЭЧА З ВЕТЭРАНАМІ

Напярэдадні свята працоўных у Ваяводскім камітэце партыі адбылася сустрэча экзекутывы ВК з ветэранамі барацьбы за волю і грамадскую справядлівасць — былымі членамі ППР, заслужанымі дзеячамі Беласточчыны. I сакратар ВК партыі З. Куроўскі сардэчна павіншаваў усіх ветэранаў з надыходзячым святам і праінфармаваў іх аб выкананні працоўнымі Беласточчыны планаў сваіх прадпрыемстваў, аб удзеле грамадства ў акцыі «20 мільярдаў», эфектам якой стала дадатковая прадукцыя на суму 450 млн. злотых. I сакратар паведаміў ветэранам аб стварэнні камісіі па справах дзеячаў. Старшынёй камісіі з'яўляецца Я. Златажынскі.

За асаблівыя заслугі ва ўмацаванні народнай улады многія дзеячы атрымалі высокія дзяржаўныя ўзнагароды.

СЕСІЯ ВРН

26 красавіка адбылася ў Беластоку XVII сесія ВРН. Сесія была прысвечана важным гаспадарчым справам. Госцьмі былі віцэ-дырэктар дэпартамента сельскай гаспадаркі Камісіі планавання пры Радзе Міністраў В. Харашэўскі, віцэ-дырэктар дэпартамента тэрэновай гаспадаркі міністэрства фінансаў Е. Піскорскі, дырэктар прэзідыяльнага дэпартамента НІК у Варшаве А. Канашыц. З дакладам аб забеспячэнні насельніцтва выступіў намеснік старшыні прэзідыума ВРН Ул. Міхалюк. Радныя зацвердзілі справаздачу аб выкананні гаспадарчага плана і бюджэту на 1971 год. На сесіі была прынята пастанова, якая акрэслівае дакладныя граніцы раёна інтэнсіўнага развіцця сельскай гаспадаркі ў нашым ваяводстве.

(яч)

NIEDZIELA 7. V. 72
7.35 Program dnia. 7.40 TV Kurs Rolniczy: „Mechanizacja pomieszczeń inwentarskich". 8.15 „Przypominamy, radzimy". 8.25 „Nowoczesność w domu i zagrodzie". 8.45 PKF. 9.00 „TV Klub Śmiałych". 10.15 „Złota kielnia" — młodzieżowy program konkursowy. 11.10 „Rzeszowiacy" — VII program folklorystyczny („Z ludowej szkatuły"). 11.45 Dziennik. 12.00 „Fantazje i ekspresje" („W kręgu mistrzów sztuki"). 12.30 „Przemiany". 13.00 Dla dzieci: „Co to jest?" — konkurs-zabawa. 13.50 „Piórkiem i węglem". 14.15 „Co wiesz o Czechosłowacji" — teleturniej. 15.05 „Ziemia Matki Boskiej" — rep. 15.55 Sprawozdanie z meczu piłki nożnej Polska — Bułgaria (Eliminacje olimpijskie). W przerwie meczu ok. 16.15 Informacje Wyścigu Pokoju. 17.50 XXV Wyścig Pokoju — Sprawozdanie z zakończenia III etapu (Magdeburg). 18.15 „Wieczór z Naną Mouscouri" — franc. program rozrywkowy. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Arsen Lupin" — seryjny film franc. 20.55 „Słowo o Jakubie Jubilacie czyli Kraków wczoraj i dziś". 22.15 Kronika Wyścigu Pokoju i Magazyn Sportowy.

PONIEDZIAŁEK 8. V. 72
15.10 i 22.40 Politechnika TV — Kurs przygotowawczy .Fizyka. 16.15 Program dnia. 16.20 XXV Wyścig Pokoju — Sprawozdanie z zakończenia IV etapu (Erfurt). 17.15 Dziennik. 17.25 „Zwierzyniec" 18.10 Kino Filmów Animowanych. 18.40 Eureka. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 Teatr TV: „Poczdam 1945". Po teatrze ok. 21.35 Utwory mistrzów klawesynu. 22.00 Dziennik. 22.15 Kronika Wyścigu Pokoju.

WTOREK 9. V. 72
9.55 Dla szkół: (kl. II lic.) Język polski. Antoni Czechow „Czajka" 10.30 „Na wojnie, jak na wojnie" — film fab. radz. 12.45 Przysposobienie Rolnicze: „Higiena pomieszczeń inwentarskich". 15.05 i 22.50 Politechnika TV — rok I. Matematyka. 16.10 Program dnia. 16.15 XXV Wyścig Pokoju — Sprawozdanie z zakończenia V etapu (Gera). 17.05 Dziennik. 17.15. Oferty. 17.35 Ekran Młodych. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Na wojnie, jak na wojnie" — film fab. radz. 21.30 „Święto Pracy" — transmisja koncertu rozrywkowego z Sali Kongresowej PKiN w Warszawie. 22.10 Dziennik. 22.25 Kronika Wyścigu Pokoju.

ŚRODA 10. V. 72
9.45 Film. 10.55 Dla szkół: (kl. V) Historia. „Ostatni z Piastów". 11.55 Dla szkół: (kl. VIII) Fizyka. „Fale elektromagnetyczne". 13.40 Wybieramy zawód. 15.00 i 23.05 Politechnika TV — Kurs przygotowawczy. Matematyka. 16.05 Program dnia. 16.10 Dla młodych widzów: „Kino z komentarzem". 16.45 Dziennik 16.55 Sprawozdanie z międzypaństwowego meczu piłki nożnej Polska—Szwajcaria. W przerwie ok. 17.45 TV Kurier Warszawski. 18.45 „Cel — 7 milionów" („Mieszkaniowe progi"). 19.20 Dobranoc 19.30 Dziennik. 20.05 Film. 21.00 Świat i Polska. 21.30 PKF. 21.40 Lidia Grychtołówna („Artyści, których podziwiamy"). 22.35 Dziennik. Wiadomości sportowe.

CZWARTEK 11. V. 72
8.15 Matematyka w szkole: „Wstęp do teorii informacji" cz. II 9.00 Dla szkół: (kl. I lic.) Język polski. „Publicystyka XVIII w.". 9.55 Dla szkół: (kl. V—VI) Język polski. „Nasz dzień powszedni" („Poszukiwacze skarbów"). 15.25 i 22.50 Politechnika TV — rok I. Fizyka. 16.35 Program dnia. 16.40 Dziennik. 16.50 XXV Wyścig Pokoju — Sprawozdanie z zakończenia VI etapu (Karlove Vary). 17.35 „Ekran z bratkiem". 18.30 TV Kurier Kielecki. 18.50 „Dla rynku" 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.00 Przypominamy, radzimy... 20.10 Teatr Sensacji: W. Biliński „Wizja lokalna". Po Teatrze ok. 21.10 Wszechnica TV: „Ucho igielne" („Sztuka liczenia"). 21.40 „Wiosna raz" („Pory roku w piosence"). 22.10 Dziennik. 22.25 Kronika Wyścigu Pokoju.

PIĄTEK 12. V. 72
8.00 TV Kurs Rolniczy: „Kanalizacja w zagłębionych budynkach inwentarskich". 10.25 „Ojciec Smike'a" („Nicholas Nickleby" — odc. XIII — ostatni) — film TV ang. 10.55 Dla szkół: (kl VIII) Wychowanie obywatelskie. „Między nami sąsiadami". 11.55 Dla szkół: (kl. VII) Wychowanie obywatelskie. „Są wśród nas...". 15.20 i 22.55 Politechnika TV — rok I. Rysunek techniczny. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.50 XXV Wyścig Pokoju — sprawozdanie z zakończenia VII etapu (Praha). 17.30 Nie tylko dla pań. 17.55 Za kierownicą. 18.25 TV Kurier Mazowiecki. 18.45 „O diabłach, sowizdrzale i królu Stasiu" — felieton E. Lipińskiego (Historia polskiej kultury — cz. II). 19.05 Turystyka i wypoczynek. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik 20.05 „Ojciec Smike'a" („Nicholas Nickleby" — odc. XIII — ostatni) — film TV ang. 20.30 Kraj. 21.10 Teatr Telewizji na świecie: „Romanetto" — wg powieści J. Arbesa. Program TV Czechosłowackiej. 22.15 Dziennik. 22.30 Kronika Wyścigu Pokoju.

SOBOTA 13. V. 72
9.20 „Vera Cruz" — film fab. USA. 10.55 Dla szkół: (kl. VIII) Nauka o człowieku. „Sprawy 15-latków" — program II. 15.50 Program dnia. 15.55 Program I proponuje. 16.15 Redakcja Szkolna zapowiada. 16.30 Dziennik. 16.45 XXV Wyścig Pokoju — sprawozdanie z zakończenia VIII etapu (Hradec-Kralove). 17.25 Teatr Młodego Widza — Scena Faktu: „Żegnaj domku" („Pamiętniki młodzieży"). 18.05 Spotkanie z przyrodą. 18.30 „Godzina Orfeusza". 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.15 „Vera Cruz" — film fab. USA. 21.45 Dziennik 22.05 Kronika Wyścigu Pokoju i Wiadomości sportowe. 22.30 Recital Karela Gotta.

Piątek, 5 maja

8.15 Film fab. 15.00 Dla dzieci. 16.10 Film dokument. 17.30 Hokej. „Dynamo" (Moskwa) — „Spartak". 19.45 Film dokument. 20.20 Kompozytor I. Łuczanok.

Sobota, 6 maja

7.30 Nowiny. 8.30 Film fab. 10.35 Koncert chóru pieśni rosyjskiej. 11.20 Nowiny. 14.05 W eterze „Młodość". 15.05 Koncert. 15.30 Dla dzieci. 15.50 Panorama nowin. 16.10 Dokument. film seryjny „Zima i wiosna czterdziestego piątego". I seria. 17.10 Spektakl teatralny. 20.35 Program muzyczny. 21.15 Wyścig Pokoju.

Niedziela, 7 maja
7.00 Program dnia 7.15 Nowiny. 8.00 Kiosk muzyczny. 9.30 Dla wsi. 11.05 Przegląd międzynarodowy. 12.10 Białe i czarne. 12.30 Program międzynarodowy. 12.55 Spotkanie przyjaciół. 13.55 Film animowany dla dzieci. 14.15 Uniwersytet ludowy. 15.00 „Zima i wiosna 45." II seria. 16.10 Almanach TV. 17.05 Klub filmowy. 18.00 Piłka nożna „Dynamo" (Kijów) — „Torpedo" (Moskwa). 19.00 Czas. 19.30 „Dworzec Białoruski". Film fab. 21.05 Nowiny. 21.15 Koncert.

БЕЛАВЕЖА

ОРГАН ЛІТАРАТУРНА-МАСТАЦКАГА АБ'ЯДНАННЯ ПРЫ ГП БГКТ № 161

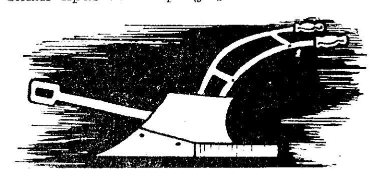
АСУНОК

Прыйшоў у рэдакцыю ліст з Вроцлаўскага ваяводства: — Многа год я пішу вершы і складаю іх у шуфляду, — паведамляў нам незнаёмы аўтар. Далей даведаліся мы, што ён да вайны друкаваўся ў віленскім «Шляху Моладзі» пад псеўдонімам Асунок. Так мы пазнаёміліся з Ізыдарам-Янкам Шусціцкім. Зацікавіў нас лёс гэтага чалавека. Папрасілі даслаць вершы і напісаць крыху пра сябе. Нядаўна Асунок задаволіў нашу цікавасць: мы атрымалі ад яго жменьку вершаў, пісаных у асаблівых абставінах, і аўтабіяграфію. У адным і другім — рысы пакалення, якому выпала нялёгкая доля. Зрэшты, хай гаворыць сам Асунок.

Аўтабіяграфія

Я, Шусціцкі Ізыдар-Янка, сын Янкі і Мальвіны з дому Карнажыцкая, народжаны 8.IV.1913 г. у вёсцы Расла, Жодзішскай воласці, Віленскага павету, Віленскай губерні. Нарадзіўся я ў сялянскай сям'і. Бацька памёр у 1915 годзе, пакінуўшы чатырох малых дзяцей. Успыхнула вайна, нас вывезлі ў аўгустоўшчыну. Там быў голад, і мая маці з дзецьмі перасялілася ва Усходнюю Прусію. У 1925 годзе мы вярнуліся ў родную вёску Расла. Тут перажылі пекла на зямлі. Улады не далі ніякай дапамогі. Жылі ў зямлянцы, не было чаго ў рот улажыць. У вёсцы Расла скончыў я пачатковую школу. Далей вучыцца не меў магчымасці, хоць да навукі меў вялікія здольнасці. Быў вымушаны паглыбляць далейшыя веды праз самаадукацыю. Здабываў кнігі дзе папала: беларускія, польскія, рускія. Грамадска-палітычную свядомасць праявіў у 14 год. У нашай вёсцы была ўрадавая арганізацыя «Стшэльцы», у якія і я ўбіўся. Заносіў туды беларускія кнігі і газеты. Такі здабыў уплыў у хлопцаў, што яны не слухалі настаўніка, які быў камендантам, а толькі мяне. Мы спявалі беларускія песні і чыталі газеты. Аднойчы спявалі мы песню «Годзе, мы доўга цярпелі». Убег настаўнік, схапіў мяне за каўнер і выкінуў за дзверы. Крычаў: «Не трэба мне тут камуністаў!». Я падышоў пад акно і крыкнуў: «Сябры, а вы чаго чакаеце?» І ўсе хлопцы пакінулі памяшканне і больш не хадзілі на сходы. Так разляцеліся ў нас «стральцы». Вырашылі мы арганізаваць беларускі гурток. Так і зрабілі. Гурток наш пад назвай Беларускі інстытут гаспадаркі і культуры налічваў 45 чалавек. У суседняй вёсцы Мельнік быў гурток беларускай школы. Вось мы супольна і пачалі сеяць беларускую свядомасць. Я быў сакратаром. У нас у Жодзішным касцёле вялося змаганне за беларускую мову. Запал і настрой былі вялікі і задзёрыстыя. Ксёндз Дроніч ліквідаваў у касцёле ўведзеную ксяндзом Вінцуком Гадлеўскім беларускую мову і распаліў пянавісць паміж палякамі і беларусамі. Мы арганізавалі беларускія прадстаўленні. Я мусіў быць і артыстам, і суфлёрам, і рэжысёрам. Працы было многа і напаткала яна на розныя перашкоды з боку ўлад. Але мы не апускалі рук. У 1943 годзе трапіў я на прымусовыя работы ў Нямеччыну. Працаваў у бауэра. У 1944 годзе забралі мяне капаць акопы. З акопаў я ўцёк. Мяне злавілі і пасадзілі ў штрафны лагер у Ёганенсбургу. Прасядзеў там да 1945 года. Вызваліла мяне Чырвоная Армія. Пасля заканчэння вайны пасяліўся я на Заходніх землях. Скончыўшы сельскагаспадарчыя курсы, працаваў сельскагаспадарчым інструктарам у старостве ў Валове. За той час арганізаваў многа гурткоў Саюза сялянскай самадапамогі. Праца ў арганізацыях мяне цікавіць і я яе люблю. Сёння я жыву і працую на сваёй гаспадарцы. Так у скарачэнні выглядае мая аўтабіяграфія. Апісаць усё — трэба было б напісаць цэлыя тамы. Рэдка бяруся за аловак, дык і пальцы не хочуць служыць. Не вельмі хацеў бы, каб аба мне пісалі ў газеце; хацеў бы, каб мяне пазналі праз маю працу і палюбілі яе.

* * *

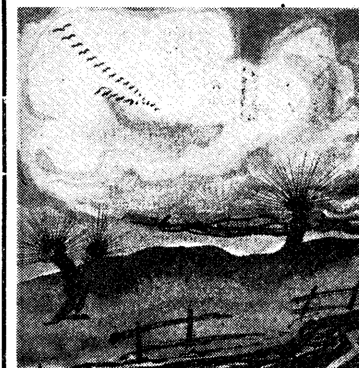
Край мой мілы, край прыгожы,
Родныя палеткі,
Прыгажэйшы ты за ружы —
Веснавыя кветкі.
Маеш нівы залацісты,
Дзе збожжа красуе,
Маеш рэкі серабрысты,
Дзе хваля бушуе.
Маеш лясы зялёныя,
Лугі і балоты,
І азёры люстраныя,
Парослы чаротам.
Люблю цябе, край мой мілы,
І тваю прыроду.
Буду служыць да магілы
Табе і народу.

Вільна, 1936

* * *

Ой, ляцелі гусі із роднага краю,
Селі адпачыці пры зялёным гаю.
Пачакайце, гусі, я вас запытаю,
Як жыве дзяўчына, катору кахаю.
Як шапочуць нівы, зялёны лужочкі,
Як гудуць азёры, бурляць ручаёчкі.
О, прашу, скажыце мне, белыя гусі,
Што цяпер чуваці ў роднай Беларусі.
Я тут на чужыне сохну і марнею,
За роднай старонкай сумую, сівею.
Дайце ж вы мне крылы, узнясусь высока,
Мо родну старонку убачу здалёка.
Вярніцеся, гусі, да маёй айчыны,
Занясіце вестку для маёй дзяўчыны.
Для яе скажыце, што яе кахаю,
Сню яе уночы, удзень ўспамінаю.

Германія, Мульдэн, 1943

* * *

Родная старонка, ты мой родны краю,
Такое старонкі другой я не знаю.
Цябе ўспамінаю ў вачах з слязою
У далёкім краю, за чужой мяжою.
Лясы твае, пушчы, палі песчаныя
Толькі майму сэрцу яны дарагія.
У чужым народзе, у далёкім краю,
Родная старонка, цябе толькі маю.
Куды ні паеду, дзе ў жыцці не буду,
Родная старонка, цябе не забуду.

Мульдэн, 1943

• ДЭБЮТ • ДЭБЮТ • ДЭБЮТ •

Яўгень Андрэюк

Нарадзіўся я 26.04.1956 года ў Беластоку. У пачатковую школу хадзіў у вёсцы Рыбалы. Тут таксама яе і закончыў. Вучуся цяпер у першым класе Агульнаадукацыйнага ліцэя з беларускай мовай навучання імя Браніслава Тарашкевіча ў Бельску.

Паступіў я ў гэты ліцэй таму, што вельмі люблю беларускую мову. На гэтай мове ўжо два гады пішу вершы. Вершы свае я даваў у школьную сценгазету «Вучнёўская творчасць».

Залаты медаль

Сапора
нумар дваццаць дзевяты
Окураяма
падае снег, дзьме вецер
Сігнал
хутка спускаецца ўніз
Вылятае
цягне, цягне — далёка
III метраў
цешыцца ён як дзіця
Фартуна
Польшча.

Гульні маладосці

Маладыя
усе сюды прыехалі
Цешацца
кожным сваім дасягненнем
Найлепшыя
захапляецца імі свет
Дружба
адзін аднаго знае

*

Карл Шранц
выкляты праз прэзідэнта
гэта засмуціла гульні

Ніна Гаўрылюк

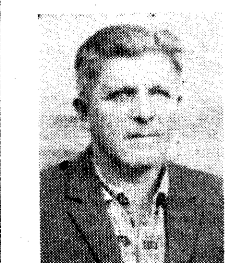

Вучуся ў Іа класе медыцынскага ліцэя ў Бельску. Вучуся добра. Цікаўлюся мастацтвам і філатэлістыкай. Люблю чытаць кнігі польскіх і беларускіх пісьменнікаў і паэтаў. Таксама люблю чытаць «Ніву». А сама я з вёскі Ягаднікі, якую вельмі люблю.

ВЯСНА

Прышла вясна
са сваёй прыгажосцю,
са сваімі кветкамі
колерамі разнацветнымі.
Прыгожая, вясёлая,
кінула праменні
залатыя, вострыя
ў нашае сэрца,
лёгкасць і радасць —
у душу нашу.
Дыхнула ты, прыгажуня,
на свет разбуджаны
з зімовай дрымоты
паветрам свежым,
змешаным
з запахамі прыроды.
Глянула ты ў люстра,
якое бліскае
маланкамі грознымі,
нібы полымем
вогненным.
Засмяялася ты ўголас
грымотамі
страшнымі... і вельмі
смешнымі.
Працерла ты вочы
туманам густым,
памылася вадой
дажджавой...
Выцерлася ты ручніком
залацістым,
прамяністым,
падаркам сваёй маці-сонца.
Заглянула ты ў вочы
маладыя, быстрыя,
і глядзіш датуль,
пакуль зорачкі яркія
не накрыюцца
вейкамі доўгімі.

Уладзімір Шклярук

Я ўжо даволі стары. Нарадзіўся я, як верыць метрыкальным запіскам, 21 верасня 1915 года ў Маскве. Там жылі мае бацькі, бо туды іх загнала завіруха першай сусветнай вайны. Потым яны вярнуліся на сельскую гаспадарку ў вёску Сухавольцы цяперашняга Гайнаўскага павету. Вучыўся я ў польскай паўшэхнай школе і далей — пераважна завочна — у польскай гімназіі. У канцы 1939 года я паступіў у Брэсцкае педвучылішча з рускай і беларускай мовай навучання і там атрымаў прафесію настаўніка пачатковай школы. Пасля вызвалення ад верасня 1944 года з'яўляюся настаўнікам. Цяпер вучу дзяцей у пачатковай школе ў Шчытах, Бельскага павету.

ОДА НА САЛОМУ

Салома жытняя на роднай Бельшчыне,
З цябе прывабныя кашы плятуць.
Бліскучыш ты золатам; ракітай звязана,
Калі на вуліцах, асфальтам змазаных,
Вазы з каробкамі у свет плывуць.

Зярнят пад цяжарам ты ў полі гнулася,
Чакала спёкаю, калі пажнуць.
Цяпер прыгожая, на кроснах зоркая,
З цябе духмяныя — хоць саламяныя
Каўры бліскучыя ды маты ткуць...

Адкуль прывабнасці такой набралася?
Хто табе колерам жамчужын даў?
Хіба ты сонейку так спадабалася,
Што лета цэлае табе смяялася,
І бляск ягоны зачараваў?

Пачатак на стар. 1

БЕЛАРУСКАЯ ПЕСНЯ-72

беларускай мовай навучання ў Бельску пад кіраўніцтвам А. Леўчука далі спецыяльныя багатыя канцэрты.

Увесь агляд праходзіў на высокім узроўні. Выканаўцы прапанавалі беларускія народныя песні, фальклорныя песні Беласточчыны, вакальныя творы беларускіх кампазітараў. Сярод іх знайшліся народныя балады, сямейныя, любоўныя, абрадавыя і жартоўныя песні.

І нягледзячы на тое, што два тыдні таму арганізацыйны камітэт цэнтральнага агляду на сваім спецыяльным пасяджэнні правёў вельмі старанную селекцыю сярод удзельнікаў павятовых аглядаў, журы 16 красавіка г.г. мела вельмі цяжкае заданне ў класіфікацыі выканаўчага майстэрства самадзейнікаў-спевакоў. Бо і ўдумлівая падборка рэпертуару паводле тыпу голасу, і арыгінальная інтэрпрэтацыя меласу, і нават спробы прадэманстраваць свае ўласныя песні — усё гэта выступіла на аглядзе і патрабавала ўсебаковай ацэнкі і класіфікацыі.

Прыгожым, мяккім голасам інтэрпрэтаваў «Летнюю ночку купальную» і «Ты недзе ёсць» Б. Младзяноўскі з Беластока, беларускія народныя песні «Ой, зязюленька...» і «Ой, месячыку», пачутыя ад Н. Прышчэпка, гадоў 72, з вёскі Баброўнікі, выканала з усімі прыёмамі народнай пясняркі З. Цацэрка з Баброўнікаў, Беластоцкага павету. Вясковы гарманіст У. Назарка з Цівaнюкоў, Беластоцкага павету праспяваў папулярныя ў яго родных ваколіцах народныя песні «Прымакі» і «Маруся». Дуэт школьніц з Бельска В. Барташук і Я. Максімюк задэманстравалі беларускія народныя песні з Бельшчыны «Раз паслала...» і «Каля млына...». Дуэт Л. Рыбак і О. Самоцік з Агульнаадукацыйнага ліцэя з беларускай мовай навучання ў Бельску ў суправаджэнні школьнага інструментальнага ансамбля «Рэлякс» выканалі ў сучаснай музычнай інтэрпрэтацыі беларускія народныя песні «Дубок» і «Камарык». У прыгожых каляровых беларускіх народных касцюмах выступалі актэты з Бельска і Гарадка. Словам, гэта было сапраўднае свята беларускай песні.

Журы зрабіла наступную класіфікацыю выканаўцаў: у групе салістаў І месца заняла Станіслава Костра з Беластока, II месца — Зофія Цацэрка з Баброўнікаў, Беластоцкага павету, III месца — Барыс Младзяноўскі з Беластока. У групе калектываў: І месца заняў актэт з Бельска, II месца — дуэт І. Кардаш і І. Паўлючук з Гарадка, III месца дуэт Н. Мушынская і Н. Цыванюк з Гарадка. Журы адзначыла таксама выканаўчае майстэрства салістаў: Н. Мушынскай з Гарадка, У. Назаркі з Цівaнюкоў, Беластоцкага павету, А. Стахвіюк з Трасцянкі, Гайнаўскага павету, З. Цацэрка з Баброўнікаў, Беластоцкага павету, М. Пракапюк з Беластока; дуэтаў Н. Салавей і Я. Яканюк з Беластока, В. Барташук і Я. Максімюк з Бельска і актэту з Гарадка.

Каштоўныя ўзнагароды пераможцам прызналі аддзел культуры ВРН, ГП БГКТ, Ваяводскае праўленне ТППР, Ваяводскае праўленне ЗМС, рэдакцыя «Нівы» і іншыя арганізацыі. Узнагароды ўручаў старшыня ГП БГКТ М. Хмялеўскі.

Шкада, што не было ўзнагароды ад публікі. Яна напэўна была б прызнана дасканаламу маладзёжнаму ансамблю «Рэлякс» з Агульнаадукацыйнага ліцэя з беларускай мовай навучання ў Бельску.

Заслугоўвае пахвалы спраўная арганізацыя агляду.

Алесь Чабор

Канцэртная зала ГП БГКТ у Беластоку была запоўнена да апошняга месца.
Фота Цаф — П. Савіцкі.

ЛЮДЗІ ДОБРАЙ РАБОТЫ

НАДЗЯ АДАМЮК

Ужо 16 год настаўнічае на вёсцы Надзя Адамюк. Раней працавала яна ў Семяноўцы, Старым Ляўкове, а зараз працуе ў Нараўцы (Гайнаўскі павет). Настаўніцкую студыю (аддзяленне беларускай мовы) закончыла яна ў 1960 годзе. У гэтым навучальным годзе вядзе яна ўрокі беларускай мовы амаль ва ўсіх класах. Беларускую мову вывучае тут 50% усіх нараўскіх школьнікаў. У класах ёсць насценгазеткі на беларускай мове, а таксама выстаўкі беларускай кніжкі. Асаблівай увагай карыстаецца тут «Ніва» і аўтарскія сустрэчы. Вялікім зацікаўленнем карыстаецца сярод вучняў конкурс «Беларуская песня — 72». Многія вучні вядуць шматгадовую перапіску з сябрамі з БССР. Надзя Адамюк вядзе ў школе таксама гурток сяброў Савецкага Саюза. Працуе ён актыўна. Дзякуючы дапамозе гайнаўскага аддзела БГКТ члены Таварыства польска-савецкай дружбы (ТППР) могуць часта глядзець савецкія кінафільмы. Варта адзначыць, што за шматгадовую працу ў школьнай арганізацыі ТППР Надзя Адамюк узнагароджана залатой адзнакай ТППР.

Тэкст і фота: ЦЯ

Хвалюючыя справы

Справаздачна-выбарныя канферэнцыі, якія нядаўна закончыліся ва ўсіх аддзелах Беларускага грамадска-культурнага таварыства, праходзілі ў атмасферы агульнага творчага ўздыму і грамадскай актыўнасці, уласцівых усёй нашай краіне. На канферэнцыях у дакладах і дыскусіях абмяркоўваліся дасягненні нашай арганізацыі, а таксама недахопы і цяжкасці ў яе дзейнасці.

Гайнаўскі аддзел нашага таварыства з'яўляецца не толькі найбольшым па ліку гурткоў (71 гурток) і членаў (2510 членаў), але і аддзелам актыўным у асветна - культурнай працы. Таму і дыскусія, як і трэба было спадзявацца, закранула шэраг істотных праблем.

На першы план у дыскусіі выйшла справа навучання беларускай мове ў пачатковых школах Беласточчыны. Пра гэта гаварыў заслужаны настаўнік-пенсіянер Васіль Дзун. Сцвердзіў ён, што колькасць дзяцей, якія вывучаюць беларускую мову, вельмі памяншаецца. Неабходна, каб зараз жа ўсе члены Беларускага грамадска-культурнага таварыства правялі шырокую выясняльную кампанію сярод бацькоў, настаўнікаў і кіраўнікоў школ аб патрэбе і карысці навучання дзяцей нашай роднай беларускай мове.

Мгр Васіль Сакоўскі — кіраўнік секцыі беларускай мовы Акруговага метадычнага цэнтра ў Беластоку падкрэсліў, што патрабаванні педагагічнага нагляду з боку інспектараў і кураторыі ў адносінах да працы настаўнікаў беларускай мовы з кожным годам узрастаюць, а ў той жа час няма наогул найбольш неабходных аўдыявізуальных дапаможнікаў па гэтаму прадмету. Вельмі мізэрна забяспечаны школьныя бібліятэкі мастацкай праграмнай і звышпраграмнай літаратурай на беларускай мове для дзяцей і моладзі. Амаль зусім адсутнічае дапаможная метадычная літаратура для настаўнікаў.

Уся наша арганізацыя адчувае недахоп адпаведна падрыхтаваных інструктарскіх кадраў для працы з беларускім самадзейным рухам. Неабходна высылаць кожны год у Мінскі тэатральны інстытут 2—3 выпускнікоў нашых ліцэяў для падрыхтоўкі такіх кадраў.

Мгр В. Сакоўскі падкрэсліў, што ўмовы працы ў Агульнаадукацыйным ліцэі з беларускай мовай навучання ў Гайнаўцы вельмі цяжкія — будынак стары, цесны і халодны. У гэтым ліцэі вучыцца амаль выключна моладзь рабочага і сялянскага паходжання, большасць з яе даязджае або жыве на прыватных кватэрах. Усё гэта патрабуе, каб у бліжэйшы час пачаць будову навучальнага корпуса і інтэрната для гэтага ліцэя.

Вольга Гарустовіч — кіраўнік секцыі беларускай мовы павятовага метадычнага цэнтра ў Гайнаўцы ў сваім выступленні сцвердзіла, што настаўнікі беларускай мовы саматуж абсталёўваюць кабінеты і класа-кабінеты беларускай мовы ў сваіх школах. І некаторыя з гэтых кабінетаў зроблены сапраўды рыхтоўна, зусім не горш ад кабінетаў па іншых прадметах, а нярэдка і значна лепш ад іх. Але яна таксама падтрымала заўвагі В. Сакоўскага і дадала, што над апрацаваннем новай праграмы навучання беларускай мове працуюць цяпер людзі, сярод якіх няма ніводнага настаўніка, які б сам выкладаў гэты прадмет. Таму існуе зусім рэальная небяспека, што прыдатнасць новай праграмы ў школьнай практыцы будзе невялікая.

Аляксей Сельвесюк адзначыў, што з кожным годам павышаецца культурны ўзровень сяла на Гайнаўшчыне. І моладзь, і дарослыя патрабуюць больш мастацкай літаратуры на беларускай мове. На жаль, грамадскія і павятовыя бібліятэкі ў сваіх кнігазборах маюць мізэрную колькасць беларускіх кніг, пры гэтым — значная колькасць іх састарэўшая. Асабліва мала беларускіх дзіцячых і маладзёжных выданняў. Набыць беларускую кнігу ў Гайнаўцы вельмі цяжка. За беларускай кнігай трэба ехаць у Бельск або нават у Беласток. Неабходна, каб «Дом кнігі» праявіў больш клопату аб дастаўцы беларускіх кніг у Гайнаўку.

Не менш хвалюючая справа — новае памяшканне для Беларускага этнаграфічнага музея ў Белавежы. Музей дагэтуль знаходзіцца ў зусім непрыдатным для яго памяшканні.

Так. Многае з выказанага ў часе дыскусіі на канферэнцыі ў Гайнаўцы трэба зрабіць неадкладна.

І. С.

БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА — АЛЯКСАНДАР БАРШЧЭЎСКІ

ПЕРЫЯД XIX СТАГОДДЗЯ

Ян Баршчэўскі быў адным з пачынальнікаў беларускай літаратуры ў першай палове XIX ст. Нарадзіўся ў 1790 або ў 1794 годзе на Віцебшчыне, памёр на Валыні ў Цуднове ў 1851 годзе. Вучыўся Баршчэўскі ў езуіцкай калегіі ў Полацку. Пасля сканчэння школы досыць доўга прабываў у Пецярбургу. Выдаваў там польскі альманах «Niezabudka». Падарожнічаў па заходняй Еўропе. Пад канец жыцця пасяліўся на Украіне, дзе і памёр у 1851 годзе.

Баршчэўскі таксама, як і Рыпінскі, жыў у перыяд прабуджэння рамантычнай зацікаўленасці народам. Гэтая зацікаўленасць у сур'ёзнай ступені акрэсліла і яго дзейнасць і яго літаратурную творчасць. Творчасць Баршчэўскага не прадстаўляе сабой багатай з'явы. Нялёгка акрэсліць яе характар. Аднак знаходзім у ёй многія рысы, якія акрэсліваюць яе як творчасць наогул рамантычную. У Баршчэўскага так, як мы гэта бачылі і ў Рыпінскага, зацікаўленне Беларуссю вынікала не настолькі з бязмежнай любві да Беларусі, наколькі з паслядоўнай непрыязні да Рускай імперыі. Бачачы пагрозу русіфікацыі Беларусі і яе поўнае злучэнне з Расіяй, Баршчэўскі стараўся падтрымаць самабытнасць, незалежнасць беларускай культуры, літаратуры, мовы. Можна думаць, хаця нельга на гэтую тэму выказвацца катэгарычна, што ва ўмовах існавання незалежнай Рэчы паспалітай шляхецкай імкненне да адраджэння беларускай літаратуры не выступіла б з такой напорыстасцю і інтэнсіўнасцю. Ці гэта значыць, што справа антажавання многіх пісьменнікаў тыпу Баршчэўскага ў працэс адраджэння беларускай літаратуры была выклікана толькі тактыкай, а не сэрцам? Сказаць так, дык значыць, сказаць аднабакова. Палякі, якія цікавіліся беларускімі справамі, а асабліва якія пісалі па-беларуску, сустракаліся з варожасцю не толькі з боку царскіх улад, але часта з незразуменнем і кпінамі з боку многіх палякаў. І таму трэба было мець не толькі адвагу, не толькі рашучасць, але і эмоцыю і сардэчную прывязанасць да беларушчыны, каб магчы не толькі вывучаць беларускі фальклор, але і пісаць па-беларуску. У Баршчэўскага гэтая эмоцыя, несумненна, была. Яшчэ ў юнацтве, асабліва ў часе канікул, Баршчэўскі наведваў вёскі, ярмаркі, рэлігійныя зборышчы. Прыслухоўваўся да мовы народа, запісваў песні, казкі, паданні. Беларускі песенны і казачны матэрыял меў сур'ёзны ўплыў на творчасць Баршчэўскага. Адносіцца гэта перш за ўсё да яго польскай творчасці і ў меншай ступені да творчасці беларускай. Ян Баршчэўскі быў тыповым сынам і сваёй эпохі і свайго дробнашляхецкага асяроддзя. Яго грамадскія погляды не адзначаліся ні рэакцыйнасцю, ні прагрэсіўнасцю. Належаў ён скарэй за ўсё да тых людзей, якім хацелася спакойна пражыць жыццё. Не належаў да вялікіх рэфарматараў. Быў перакананы, што феадальная сістэма з'яўляецца сістэмай добрай. Не быў аднак настолькі сляпым, каб не бачыць, што ў гэтай сістэме адны багатыя, другія бедныя, адны сытыя, другія галодныя. Не адносіўся абыякава да няшчасцяў і галечы ў народным жыцці. Ніколі аднак, мабыць, не падумаў, што трэба знішчыць феадальную сістэму для таго, каб селянін мог палепшыць свой быт. Ідэалогія Баршчэўскага супярэчлівая. Спачуваў народу, але салідарызаваўся з землеўласнікамі. Прагнуў грамадскіх перамен, але праведзеных памешчыцкімі рукамі. Верыў у высокароднасць тых, хто закабаліў беларускага селяніна, хто таптаў, высмейваў, пагарджаў беларускай культурай і мовай. Хутчэй быў адным з паноў, чымсьці адным з сялян. У некаторых яго выказваннях паяўляліся элементы пазітывістычнай ідэалогіі. Баршчэўскі быў перакананы ў стваральным сэнсе працы, арганізацыі, стараннасці. Не быў аднак пачынальнікам ідэалогіі новай капіталістычнай эпохі. Наадварот, не разумеў сімптомаў капіталістычнай рэчаіснасці. Пейзаж панскага поля з працуючымі на ім прыгоннымі сялянамі, пейзаж з панскім палацам і вясковымі хатамі быў намнога бліжэйшы яго сэрцу, чым пейзаж з фабрыкай. Баршчэўскі — гэта традыцыянал. Нягледзячы на гэта ўсё, нельга сказаць, што Баршчэўскі гэта рэакцыянер, феадал, прыгоннік, што яго прыдатнасць у беларускай літаратуры раўняецца нулю. Таму цяжка згадзіцца з Майхровічам, які катэгарычна заяўляе «Па свайму светапогляду Баршчэўскі заставаўся песняром шляхты і яе «барска-апякунскіх адносін» да прыгоннага сялянства.

ВЯРНУЎСЯ З «ТАГО СВЕТУ»

Ляжаў ён сярод памершых, як памершы. Ляжаў у халоднай трупярні. Ачнуўся, пачаў разглядацца, дзе ён, пачаў думаць, што з ім здарылася. Запах трупаў падняў яго на ногі. Падышоў ён да аднаго і другога, паглядзеў, дакрануўся да іх халоднага твару і рук. Пасля да сябе дакрануўся. Ён цёплы і акрываўлены.

— Даражэнькія, я яшчэ жыву, я вам яшчэ не сябра! — закрычаў на ўвесь голас і пачаў валіць кулакамі ў дзверы. А ў шпіталі трывога. Нехта ўваскрэс! Трэба ісці туды, бо чуваць стук, нейкі голас. Пайшлі медсёстры з лекарам адкрываць «уваскрэсшаму». Страх іх апаноўвае, але цікавасць перамагае. І адкрылі дзверы! З трупярні рвануўся здаравенны акрываўлены чалавек, залаяўся і пабег. Світала. Усе дзіву даваліся, што сталася. Адкуль узяўся ў трупярні такі здаравяка. А здарылася ўсё гэта так.

З даваенным свінабоем, з таленавітым спецыялістам ад продажу мяса дагаварыўся адзін селянін паехаць у Беласток у «галі» прадаваць кароўе мяса. Гэты былы мяснік запрапанаваў гаспадару высокую цану — кажуць тры тысячы злотых (было гэта больш як дзесяць год таму назад).

— Калі ў «галях» не вазьму гэтай сумы — мая страта, а калі вазьму больш — мой выйгрыш, — сказаў спецыяліст. Гаспадар ахвотна згадзіўся на такую карысную прапанову. І вось яны ў «галях». Гаспадар глядзіць, як яго мяса людзі ахвотна купляюць і як умела прадае мяснік людзям мяса. Прадаў хутка, прадаў дорага, бо ўтаргаваў больш як чатыры з палавінай тысячы. Такім чынам выйшла мясніку больш як паўкаровы. І пачала распіраць гаспадара захланнасць і злосць. Уявіў ён сабе ўсё, як некалькі год карміў карову, падсцілаў ёй, касіў сена, рэзаў сечку. А яго прадавец за той час паспеў ужо з радасці спіцца, прыйшоў і паваліўся на воз, як сноп. Едучы дамоў, гаспадар раздумваў, як выцягнуць грошы ад п'янага. Але колькі разоў ні прабаваў, п'яны прадавец па-п'янаму лаяўся і соўваў яму моцныя куксачы. Праз нейкі час заснуў, захроп здаравяка.

— Цяпер усё роўна забяру грошы, — пастанавіў гаспадар. Ён раптоўна ўдарыў мясніка ў галаву і нажом чахнуў па шыі. Той ахнуў раз і заціх. Гаспадар выцягнуў грошы, а пасля выкінуў сваю ахвяру на дарогу. Неўзабаве праязджала там машына. Знайшліся міласерныя людзі і гэтай машынай адвезлі няшчаснага ў шпіталь. Парэзаны, п'яны, пабіты, акрываўлены — не даваў ён знаку жыцця. Усім здалося, што ён мёртвы. Памыліўся і лекар, які сказаў нязнанага мёртвага чалавека палажыць у трупярню.

Міхась Хмялеўскі

Вышэй гэтых «ідэалаў» ён ніколі не ўзнімаўся. Уся яго літаратурная практыка не выходзіла за межы абгрунтавання пад'ярэмнага становішча народа ў адносінах да беларускай і польскай шляхты» (С. Майхровіч. Нарысы беларускай літаратуры XIX ст. Мінск 1959 с. 56).

Такім чынам, Майхровіч зводзіць ідэалогію Баршчэўскага да ідэалогіі вялікіх землеўласнікаў, да тых, хто бязлітасна душыў беларускага селяніна і хто забіваў таксама беларускую культуру. І не правільна. Тыповыя землеўласнікі не хадзілі па вёсках, не запісвалі беларускага фальклора, не прабавалі пісаць на беларускай мове, не марылі аб паляпшэнні народнага жыцця. А ўсё гэта рабіў Баршчэўскі, рабіў, кіруючыся сімпатыяй да Беларусі. І таму звесці ідэалогію гэтага чалавека да ідэалогіі феадала — значыць не быць у згодзе з праўдай, з рэчаіснасцю.

Вельмі лёгка «разнесці» чалавека, які даўно ўжо не жыве, які не мае магчымасці бараніцца. Сучаснікі, аналізуючы мінулае, павінны выказаць максімум аб'ектыўнасці і далікатнасці ў адносінах да тых, хто не можа сказаць слова ў сваю абарону. Творчасць Баршчэўскага — гэта люстра яго ідэалогіі, зоймемся ёю праз тыдзень.

Пачатак на стар. 1

кніг і брашур тыражом 26 мільёнаў 222 тысячы экземпляраў. Гэта разам з кнігамі, якія паступаюць у Беларусь з цэнтральных выдавецтваў СССР, саюзных рэспублік і замежных краін, дае ў сярэднім у год па 6 кніг на кожнага жыхара БССР.

Амаль 600 выдавецкіх пазіцый, паказаных на выстаўцы, выстаўляюць самую высокую ацэнку беларускай выдавецкай справе.

Шматтамовае старраннае выданне на беларускай мове твораў У. І. Леніна і вялікая колькасць пазіцый грамадска-палітычнай літаратуры з'яўляецца пераканаўчым пасведчаннем многаграннага развіцця грамадскай і палітычнай думкі на Беларусі.

Польскі наведвальнік з вялікай удзячнасцю ўспрымае багата прадстаўленыя ў аддзеле выстаўкі «Вянок дружбы» пераклады твораў польскіх пісьменнікаў на беларускую мову і асабліва каляровы альбом Я. Брыля і У. Калесніка «Між тых палёў», выдадзенага на беларускай і польскай мовах выдавецтвам «Беларусь» у 1968 г. і прысвечанага тым мясцінам на Беларусі, дзе нарадзіўся, жыў і пісаў першыя свае творы А. Міцкевіч. Элегантны томік перакладаў твораў А. Міцкевіча на беларускую мову «Зямля навагрудская, краю мой родны...», выдадзены «Беларуссю» ў 1969 г., даказвае, з якім піетызмам беларускі народ адносіцца да вялікага песняра польскага народа. Праца беларускага літаратуразнаўцы В. Гапавай «Элаіза Ажэшка. Жыццё і творчасць» («Беларусь», 1969 г.) ушаноўвае памяць выдатнай пісьменніцы, якая сваімі літаратурнымі творамі бараніла прыгнечаных працоўных беларускіх сёл і мястэчак. Дзве пазіцыі — А. Ясінскага «Народная Польшча» і Э. Пазднякa «Суседзі і браты» — прысвечаны сучаснасці нашага краю і братэрскім сувязям Беларусі з Народнай Польшчай.

Выстаўка наглядна паказала, што ў цэнтры ўвагі беларускіх выдавецтваў знаходзіцца родны край, дасягненні беларускай прамысловасці, навукі, асветы і культуры. І хоць на гэта не дазваляюць памеры майго артыкула, усё ж такі не магу ўстрымацца, каб не адзначыць шматтамовага выдання, прысвечанага паказу паасобных абласцей БССР, манаграфій прыродных і эканамічных рэгіёнаў Беларусі і беларускіх гарадоў, фауне і флоры рэспублікі. Побач з імі знаходзяцца дзесяткі абшырных і грунтоўных манаграфій як «Навука БССР за 50 год», В. Ф. Купрэвіча «Акадэмія навук БССР», С. В. Марцэлева «Друк Савецкай Беларусі», «Гісторыя беларускай савецкай музыкі», «Беларускі акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы» і многа, многа іншых фундаментальных выданняў.

Творы сучасных беларускіх пісьменнікаў і творцаў з папярэдніх эпох атрымоўваюць у сваім родным краі неабмежаваны доступ да чытача ў сотнях выданняў. Выданні твораў Я. Коласа, Я. Купалы, М. Багдановіча захапляюць высокай выдавецкай культурай. Яна ж таксама ўласціва і выданням сучасных беларускіх пісьменнікаў М. Танка, І. Шамякіна, П. Броўкі, А. Куляшова і дзесяткаў іншых беларускіх аўтараў.

У гэтым мностве пазіцый салідных вока наведвальніка прыцягваюць густоўныя, казачна-каляровыя выданні для дзяцей і моладзі. Іх мастацкае афармленне вытрымана ў стылі беларускай народнай арнаментыкі, нагляднае і рэалістычнае. Тое самае можна сказаць і пра беларускія школьныя падручнікі, багата аздобленыя каляровымі ілюстрацыямі і выдадзеныя старанна на паперы высокага класа. Нашым настаўнікам, асабліва беларускай мовы, застаецца толькі пазайздросціць іх савецкім калегам.

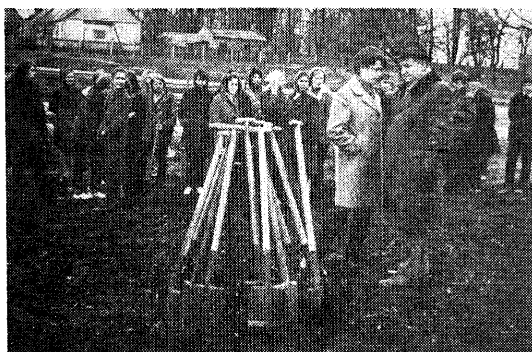
Выстаўка сведчыць, што беларускія выдаўцы маюць таленавітых мастакоў-ілюстратараў. Яны сваёй творчасцю, рэалістычнай і вытрыманай у добрай беларускай мастацкай традыцыі, даюць кожнаму выданню непаўторны арыгінальны выраз. На выстаўцы дэманстраваліся мастацкія працы А. Дэмарына, М. Ганчарова, Г. Паплаўскага, А. Шкляра, А. Кашкурэвіча і шэрагу іншых ілюстратараў. Усе яны з'яўляюцца не толькі ілюстрацыямі літаратурных твораў, але перад усім самастойнымі творамі графікі і жывапісу.

Мастацкае афармленне выстаўкі было вынікам творчага супрацоўніцтва мастака Мікалая Ганчарова з Беларусі і польскага мастака Генрыка Дабравольскага з «Дому кнігі» ў Беластоку. Гэтае супрацоўніцтва дало вельмі добры вынік: выстаўка была аформлена густоўна і багата.

Ля прылаўка выстаўкі ўвесь час таўпіліся пакупнікі і праз некалькі гадзін пасля яе адкрыцця шэраг выданняў адразу разышлося. Асаблівым попытам карысталася Беларуская савецкая энцыклапедыя, на якую наведвальнікі склалі звыш ста заявак.

І на заканчэнне перадам асноўныя заўвагі наведвальнікаў. Яны зводзяцца, як трэба было чакаць, да пажаданняў, каб такія выстаўкі беларускай кнігі былі арганізаваны ў Беластоку кожны год, каб разам з кнігамі наведвалі Беласточчыну іх аўтары — сучасныя беларускія пісьменнікі, даследчыкі польска-беларускіх культурных сувязей, мастакі, вучоныя. Беластачане хочуць іх бачыць, слухаць і прымаць у сябе як самых блізкіх прыяцеляў.

Мікалай Гайдук.

Перад «наступленнем». Вучні будаўлянага тэхнікума ў Саколцы.

Кожны браў патрэбныя дрэўцы і ішоў іх садзіць у вызначаныя месцы.

Вясна чынаў

Нядзеля 16 красавіка г.г. у нашым ваяводстве была святам своеасаблівым. Каля 40 тыс. людзей выйшла на грамадскі чын. Вартасць выкананых прац ацэньваецца 2.120 тыс. зл. Людзі засадзілі 24 тысячы маладых дрэў і 7 тыс. кустоў. Асабліва добра папрацавалі жыхары г. Беластока, Саколкі і Лап. Ваш рэпарцёр наведаў Саколку.

Звычайная нядзельная раніца. Стараемся сазваніцца з кім-небудзь з улад. Маўчыць хатні тэлефон сакратара прэзідыума ПРН, а сын старшыні адказвае, што яго папа на чыне на «Зялёным». Едзем.

Тут сакальчане пастанавілі зрабіць штучнае возера. Праўда, калісь на гэтым месцы была вада, але былое возера зарасло зеллем і купамі травы. Часта пасвіліся тут каровы ды гусі. У гэтым годзе сакальчане не толькі змогуць пакупацца ў сваім возеры, але паплаваць байдаркамі і паруснымі лодкамі.

У нядзелю (16.IV) працаўнікі прэзідыума ПРН і сакольскага прадпрыемства тэрэновай прамысловасці, а таксама моладзь будаўлянага тэхнікума, вучні V — VIII класаў пачатковых школ № 2 і 4 садзілі дрэўцы і кусты ля возера, дзе потым будуць адпачываць яны, іх дзеці, госці.

Тут сустрэлі мы і Аляксандра Чужа, старшыню прэзідыума ПРН у Саколцы. Ён сказаў нам, што сакальчане працуюць не толькі ля возера, але і парадкуюць вуліцы і скверы горада.

Тэкст і фота А. Карпюк

Сваё дрэўца хацеў пасадзіць і Адам Бароўскі, вучань I класа пачатковай школы № 2 у Саколцы. На жаль, яго клас яшчэ не прымае ўдзелу ў чынах, і таму ён папрасіў свайго бацьку дапамагчы.

Сакольскае возера чакае лета.

Кожны дзень, улавіўшы вольную хвіліну, вы бярэце ў рукі свежую газету ці часопіс і заглыбляецеся ў іх чытанне. Задрукаваныя старонкі прыносяць вам дзесяткі вестак аб падзеях на ўсім свеце і ў нашай роднай краіне, у каментарыях і артыкулах вы знаходзіце тлумачэнне розных палітычных, грамадскіх, гаспадарчых падзеяў і з'яў, па здымках і артыкулах вы знаёміцеся з перадавымі рабочымі, гаспадарлівымі сялянамі, дзеячамі навукі, асветы, культуры. Удалы гумар змусіў вас усміхнуцца, а апублікаваныя праграмы радыё, тэлевізіі, тэатраў і кіно падкажуць, як і дзе правесці вам вольны вечар.Словам, у наш час газета і часопіс — неад'емная частка нашага штодзённага жыцця.

У развіцці друку ў нашай краіне выключна важная роля належыць Рабочай выдавецкай спулдзельні «Друк» (Robotnicza Spółdzielnia Wydawnicza, «Prasa»). Узнікла яна згодна пастанове Цэнтральнага Камітэта Польскай рабочай партыі ад 25 красавіка 1947 г. Датай заснавання РСВ «Друк» з'яўляецца дзень 10 мая 1947 года, у якім адбылося першае пасяджэнне Кантрольнага савета РВС «Друк». Калі паўставала спулдзельня ўваходзіла ў яе склад 43 членаў-заснавальнікаў: палітычных дзеячоў, рэдактараў і друкароў. Членам РВС «Друк» былі пастаўлены заданні: «Выдавецкая, асветная і прапагандная дзейнасць у марксісцкім духу для павышэння агульнага ўзроўню грамадскіх ведаў у Польшчы, выдавецкая дзейнасць, каб зрабіць даступнымі шырокім масам танны рабочы друк, мастацкую, папулярна-навуковую і іншую літаратуру; падтрымоўванне літаратурнай творчасці, распаўсюджванне дэмакратычных газет і часопісаў, а таксама іншых каштоўных уласных і іншых выдавецтваў».

Ад часу сфармуліравання гэтых заданняў мінула ўжо роўна 25 год, але іх важнасць і актуальнасць не зменшылася і ў нашыя дні.

РВС «Друк» пачынаў сваю дзейнасць вельмі скромнымі сродкамі: выданнем 8 газет і 4 часопісаў агульным аднаразовым тыражом 1 мільён 349 тысяч экземпляраў.

За дваццаць пяць год свайго існавання спулдзельня развілася ў магутнае выдавецкае прадпрыемства. У пачатку 1972 года РВС «Друк» выдаваў 46 газет і 168 часопісаў агульным аднаразовым тыражом: газеты — 7 мільёнаў 856 тысяч экземпляраў, часопісы — 11 мільёнаў 782 тысячы экземпляраў.

У РВС «Друк» працуе тры агенцтвы: Рабочае агенцтва (АР), Цэнтральнае фатаграфічнае агенцтва (ЦАФ) і Польскае агенцтва Інтэрпрэс. Журналісты і фотарэпарцёры гэтых агенцтваў дастаўляюць багаты актуальны матэрыял не толькі з усіх куткоў нашага краю, але і з усіх кантынентаў зямной кулі. І калі вы ў канцы артыкула ці пад здымкам знойдзеце таямнічыя скарачэнні «АР», «ЦАФ», «Інтэрпрэс», дык прыгадайце сабе, што вы чыталі або глядзелі матэрыял, дастаўлены ў публікацыю працаўнікамі РВС «Друк».

1 жніўня 1951 года ў Беластоку выйшаў першы нумар «Газеты Беластоцкай» — органа Ваяводскага камітэта ПАРП. Гэтым фактам РВС «Друк» распачала сваю плённую дзейнасць на Беласточчыне. А пачаткі не былі лёгкія. Першыя нумары «Газеты Беластоцкай» выходзілі тыражом усяго 20 тысяч экземпляраў. Але беластоцкае друкаванае слова стала паволі, аднак вельмі настойліва прабіваць шырокую дарогу да свайго чытача. І сёння «Газета Беластоцкая» выходзіць сярэднім штодзённым тыражом 114 тысяч экземпляраў.

РВС «Друк» паклапацілася таксама пра беларускую нацыянальную меншасць, якая пражывае ў Польшчы, асабліва на Беласточчыне. 4 сакавіка 1956 года выйшаў з друку першы нумар «Нівы» — органа Галоўнага праўлення БГКТ. Наш штотыднёвік цяпер выходзіць тыражом каля 7 тысяч экземпляраў, а за звыш 16 год выйшла яго ўжо 849 нумараў. Толькі за адзін 1971 год разышлося на Беласточчыне, па ўсёй нашай краіне і на ўсе кантыненты Зямлі 355 тысяч экземпляраў нашай «Нівы» з яе дадаткам для наймалодшых чытачоў «Зоркай».

У 1968 годзе РВС «Друк» пачаў выдаваць у Беластоку грамадска-культурны часопіс «Кантрасты». Спачатку ён быў квартальнікам, потым стаў месячнікам. У 1971 годзе выйшла 12 выданняў «Кантрастаў» агульным тыражом 62 тысячы 334 экземпляры. Сяляне Беласточчыны маюць таксама свой прафесіянальны часопіс «Нашае сяло» („Nasza Wieś"), які выдае РВС «Друк» у Ольштыне са спецыяльнай мутацыяй для нашага ваяводства.

Перад беластоцкай Рабочай выдавецкай спулдзельняй «Друк» стаяць шырокія перспектывы далейшага развіцця. Як паведаміў дырэктар РВС «Друк» у Беластоку Францішак Стачкоўскі, спулдзельня рыхтуецца да далейшага пашырэння чытальніцтва беластоцкага і цэнтральнага друку ў нашым ваяводстве, усё лепшага сучаснага абсталявання для працы журналістаў.

І калі вам здарыцца праходзіць каля Дому друку, што знаходзіцца на вуліцы Весялоўскага 1 у Беластоку і пачуць стракатню пішучых машын, далекапісаў і тэлетайпаў, прыгадайце сабе, што там паўстаюць новыя нумары «Газеты Беластоцкай», «Нівы», «Кантрастаў», «Нашага сяла» — вашых газет і часопісаў.

(мг)

Дом друку ў Беластоку. *Фота Я. Цялушэцкі*

КУТОК ГАСПАДЫНІ
ШТО РАБІЦЬ, КАБ ДОБРА ЗВАРЫЦЬ

ТРЫ ДОБРЫЯ ПАТРАВЫ З ЯЕЧАК

У мінулым нумары мы вельмі захвалялі вам яечкі, як адзін з неабходных веснавых прадуктаў. Сёння прапануем вам некалькі арыгінальных патраў з яечак.

ЯЕЧКІ З БУЛЬБАЙ

На гэтую патраву неабходна ўзяць 1 кг бульбы, поўную лыжку масла, паўшклянкі гарачага малака, соль, 4 яечкі, 10 дэкаў сцертага на тарцы жоўтага сыра, зялёную пятрушку.

Абабраную бульбу зварыць, адцадзіць, стаўчы, дадаць масла, гарачае малако, па смаку соль і ўсё добра расцерці. Вылажыць бульбу роўным пластом у плыткую каструльку, зрабіць чарпаком 4 ямкі ў бульбе і ў кожную ямку ўбіць па адным яечку, сочачы, каб не разліліся жаўткі. Зверху яечкі пасыпаць соллю і перцам, а ўсё пасыпаць сцертым на тарцы жоўтым сырам, палажыць на ім яшчэ кавалачкі масла. Каструльку ўставіць у гарачую духоўку на 10 мінут. Падаючы патраву, пасыпаць яе зялёнай нарэзанай пятрушкай.

АМЛЕТ З ЗЕЛЯНІНАЙ

На 6 яечак неабходна ўзяць 2 памідоры (могуць быць нават марожаныя), 5 дэкаў саланіны, лыжку смятаны, пучок зялёнай цыбулі, лыжку алею, лыжку пасечанай зялёнай пятрушкі, перац, соль.

Пасячы зялёную цыбулю, пятрушку і дробна нарэзаць памідоры. Саланіну таксама дробна нарэзаць і крыху падсмажыць на алеі, дадаючы зеляніну разам з памідорамі і прыправамі. На ўсё гэта ўліць яечкі, перад гэтым энергічна збітыя разам са смятанай. Смажыць амлет, не мяшаючы, на не вельмі вялікім агні. Падаючы амлет, не забыцца падаць разам з ім зялёны салат або зялёны гарошак. Дасканалая патрава для мужчын.

АМЛЕТ З ВАРЭННЕМ

Калі папярэдняя патрава з яечак надавалася на больш трывалае ў сэнсе калорый блюда (таму мы і адзначылі, што вельмі адпаведная была б яна для мужчын, а нават і на самастойнае блюда на абед), дык амлет з варэннем — улюбёная патрава дзяцей.

На тры яечкі бяруць чатыры лыжкі цукру, 1 лыжку мукі, лыжку масла, сцертую лімонную скурку, 4—5 лыжак варэння, цукровую пудру з ванілінам, крыху солі.

Жаўткі збіць з цукрам, дадаючы муку, соль і сцертую лімонную скурку. Асобна трэба збіць цвёрдую пену з бялкоў. Пену дадаць да жаўткоў, лёгка вымяшаць. Атрыманую масу вылажыць на разагрэтае на патэльні масла і ўставіць патэльню ў ненадта гарачую духоўку на 10—15 мінут. Выняўшы гатовы амлет з духоўкі, ссунуць яго на талерку, паліць варэннем, зглажыць на палавіну і зверху пасыпаць яшчэ цукровай пудрай з ванілінам. Такі амлет можна падаваць яшчэ са збітай смятанкай.

Гаспадыня

ГОРАД ПАВІНЕН ЖЫЦЬ

У другой палове снежня работа нашай групы ўскладнілася. Вастрэй адчуваліся — нас стала амаль у восем разоў больш — перабоі з прадуктамі. Наш Абдула (Саша) хітраваў, дзяліў дзённую норму круп, тлушчу, мяса на два, а то і тры дні. І ўсё ж запасы канчаліся. Галоўнае, не хапала патронаў, гранат, узрыўчаткі. Мы радзіравалі Паўлаву.

Было цяжка. Вельмі цяжка. Аднак кола нашай дзейнасці расшыралася: агентурная разведка, прыцягненне новых людзей, разведка боем, дыверсіі.

Тут мы даведаліся пра тое, што ўнесла сур'ёзныя змены ў нашы планы. Стаялі мы тады пад Казлуйкай, за трыццаць пяць кіламетраў ад Кракава. Дзень пачаўся ўдала. Раніцай з атрада Гардога — там ужо ведалі пра нашы беды — прыбыла ў суправаджэнні Яна Новака і двух партызан фурманка з прадуктамі харчавання: «Капітану Міхайлаву ад пана паручніка». Мяшок мукі, паўмяшка бульбы, тушка бараніны. Абдула павесялеў: запахла сапраўднай ежай.

Пасля абеду нечакана, не ў свой дзень з'явілася ў суправаджэнні Метэка Валерыя. Я ніколі раней — ні да, ні пасля — не бачыў яе такой. Твар бледны — ні крывінкі, у вачах — трывога, боль, надзея.

— Капітан Міхайлаў, — сказала яна, калі мы засталіся адны ў камандзірскай зямлянцы, — я прынесла вам надзвычай важнае паведамленне. Таварыш Міхал прасіў перадаць на словах: над горадам навісла бяда. Кракаў можа загінуць, ёсць неабвержныя доказы злачынных намераў акупантаў.

...Мы і раней пра тое-сёе здагадваліся. На жаль, нашы горшыя меркаванні пацвердзіліся.

— Як паведамляюць нашы людзі, — працягвала Валя, — работа ў горадзе вядзецца салдатамі спецыяльных каманд удзень і ўначы. На скрыжаваннях вуліц, на цэнтральных плошчах будуюцца бетонныя бункры. Падпольшчыкі налічылі на вуліцах Кракава дзвесце сорак жалезабетонных слупоў, укапаных за апошнія дні. Дастаткова зваліць іх, каб яны ператварыліся ў процітанкавыя заслоны. У закрытых машынах падвозіцца дынаміт. Вага ўзрыўчаткі часамі перавышае некалькі тон. Дынаміт закладваецца пад фундамент старых будынкаў.

Валерыя Заёнц — Валя, сувязная.

Яны, капітан Міхайлаў, задумалі такое, ад чаго кроў стане ў жылах. Горад літаральна набіты ўзрыўчаткай.

Называла аб'ект за аб'ектам: Вавель, Сукеніцы, універсітэт, «Дом пад баранамі», банкі на вуліцы Баштовай і на вуліцы Яна, тэатр Славацкага.

— Кракаў для нас, капітан Міхайлаў, — гэта не проста горад. І нават не толькі «галава і маці» айчыны, як кажуць нашы гісторыкі, не толькі «польскія Афіны», гэта душа Польшчы, яе жывая гісторыя.

Я ўспомніў атрыманае нядаўна паведамленне Гразы. Партызаны Арміі Людовай, якія трымалі пад сваім кантролем чыгунку і шашу Кракаў-Катовіцэ, далажылі Заёнцу: ад апошняга трамвайнага прыпынку (Бранавіцэ) у заходнім напрамку справа ад шашы капаецца глыбокі роў. Усе работы — ніводнага паляка да іх не дапускаюць — вядуцца выключна арганізацыяй «Тодт». Для якіх мэт?

Я папрасіў тады Гразу ўзмацніць нагляд за ходам работ. Цяпер праз Валерыю Аляксей і Заёнц паведамлялі: на дне рова амаль паўтараметровай глыбіні гітлераўцы ўкладвалі кабель дыяметрам чатыры сантыметры. Укладзеныя ўчасткі кабелю тут жа засыпаліся. Відаць, немцы стараліся захаваць усё ў тайне.

Немцы дацягнулі кабель да месца, адкуль ішла дарога да Ойцува. Побач стаялі сялянскія домікі. У адным з іх жыў знаёмы Прысака-Музыканта. Аднойчы паваліў снег з дажджом. Здарылася так, што ў часе перапынку на абед немцы зайшлі ў дом гэтага селяніна пагрэцца. Гаспадар, папярэджаны Музы-

ТРЫБУНА чытачоў

НЕ БАЯЦЦА ЯЕК

У адным з апошніх нумароў «Нівы» быў змешчаны артыкул П. Дубовіча «Баяцца яек». Там, між іншым, паведамлялася: «У Грабаўцы... можна сустрэць людзей з усёй Гайнаўшчыны».

Хачу цяпер папярэдзіць чытачоў, што ў Грабаўцы напэўна ніхто не сустракае людзей са Старога Беразова (на Гайнаўшчыне), бо тут выдатна дзейнічае свой пункт скупкі. Справамі гэтымі займаецца Мікалай Макац — жыхар Старога Беразова. Ён цэлую зіму выдатна працаваў і далей не горш працягвае сваю працу. Гэта вельмі ветлівы і салідны чалавек. У яго заўсёды пануе чысціня. Як кожны селянін — мае сваю гаспадарку і з ёй таксама добра спраўляецца. Яйкі прадаваць сюды прыносяць найбольш сяляне Ст. Беразова і Махнатага. Усе кліенты задаволены сваім скупшчыкам.

Алеся

ПАТРЭБНЫ РАМОНТ

Чыгуначны прыпынак «Арлянка» мае сацыяльна-бюровы будынак. Праз пачакальню штодзённа праходзіць каля 200 асоб. Справа ў тым, што гэтае памяшканне страшэнна выглядае ўсярэдзіне. Столь шэрая ад гразі і пылу, сцены папэцканы і пашкоджаны, на сценах многа нецэнзурных надпісаў. Стаяць дзве паламаныя лаўкі, якія памятаюць бадай часы бацюшкі-цара. Ніхто з даязджаючых людзей не памятае, каб калі-колеч праводзіўся тут рамонт. Ці ж аб прыпынку «Арлянка» забылі ўлады ПКП у Бельску? Варта прыпомніць і навесці парадак.

В. Кірызюк

У школе

Памятаю, як калісьці
Мы прыйшлі ў гэты дом,
Як прыгожым і святлістым
Аказаўся ўсім нам ён.

Гэта мы прыйшлі сюды
Паглыбляць свае веды,
Дружна, згодна працаваць,
Сяброў новых набываць.

* * *

На палянцы адзінокай,
Вельмі блізка ад сяла,
Вырас сабе дуб высокі,
Зусім такі, як вярба.

Вельмі хутка йдуць гады —
Дуб стаецца больш стары,
Ён сумуе ды ўздыхае,
Што сваю красу змяняе.

Яўгіння Кірылюк,
Бельскі беларускі ліцэй

кантам, спрабаваў завесці з імі размову пра роў і кабель. У першы раз нічога не атрымалася. Немцы прыйшлі і на другі дзень. Паводле парады Прысака гаспадар пачаставаў «гасцей» самагонам-першачком. Выпілі. Закусілі. Спадабалася. Запрашэнне прыйсці і пагрэцца ў непагадзь прынялі з вялікай ахвотай.

Холад не сунімаўся. Падпольшчыкі забяспечылі гаспадароў буталем самагону. Папрасілі дабра гэтага не шкадаваць. Клюнула. Немцы з арганізацыі «Тодт» зноў зайшлі ў домік, які спадабаўся ім. Чаркі напаўняліся бесперапынна. «госці» ап'янелі, развесяліліся. Гаспадар, як было дамоўлена, жэстамі, на ламанай нямецкай даў ім зразумець: у Кракаў хутка ўвойдуць рускія, а ён, маўляў, баіцца Саветаў...

—О найн! — крыкнуў адзін з іх. — Вр-р-р-рум! — Ён ускінуў уверх рукі і вылупіў вочы.

Што гэта магло азначаць, здагадацца было няцяжка: узрыў. Узляціць, маўляў, горад у паветра разам з рускім Іванам.

Тоны дынаміту пад Вавелем, універсітэтам, Сукеніцамі і гэты таямнічы кабель — звенні аднаго ланцуга. У гэты ланцуг нанізвалася яшчэ адно звяно: данясенне Праўдзівага. У форце Пастэрнак, паведаміў ён, знаходзіцца падрыўны пункт. Ад форта пракладваецца кабель. Кабель, за якім назіралі Аляксей і нашы польскія сябры, працягваецца насустрач яму, па напрамку да Пастэрнака — прыгарада Кракава. Кальцо замыкалася. *(Працяг будзе)*

РЫХТУЮЦЦА ДА ЎРАЧЫСТАСЦІ

13 чэрвеня 1971 г. памёр старшыня Вярхоўнага Савета Беларусі ССР Сяргей Прытыцкі, выхадзец з Гаркавіч. У першую гадавіну смерці Сяргея Прытыцкага і з выпадку 30 гадавіны смерці дзевяці былых членаў КПЗБ, якіх гітлераўцы расстралялі ў Гаркавічах, адбудзецца ў гэтай вёсцы вялікая ўрачыстасць. На месцы, дзе загінулі гаркавіцкія камуністы, будзе ўстаноўлены мармуровы помнік. Да гэтай урачыстасці жыхары Гаркавіч ужо рыхтуюцца. Да 13 чэрвеня маюць перабрукаваць у вёсцы вуліцу і ўлажыць тратуары. Працуюць грамадскім чынам. Павятовыя ўлады даюць кравэнжнікі, тратуары і штурхач да раўнавання вуліцы. ПЗУ у Саколцы дае 600 тысяч злотых беспрацэнтнай пазыкі на пакрыццё саламяных дахаў на будынках. У многіх будынках трэба таксама змяніць кроквы і латы, а нават і бэлькі.

Дамы і вуліца будуць на 13 чэрвеня ўпрыгожаны. *А. С.*

Дарагое Сэрцайка!

Пішам да цябе, Сэрцайка, мы, дзяўчаты, у справе нашай сяброўкі. Хочам ад цябе даведацца, што ты скажаш на гэта, бо нам здаецца, што мы маем рацыю, а не наша сяброўка.

Наша сяброўка вучыцца ў сярэдняй школе ў горадзе. Але часта, амаль кожную нядзелю, прыязджае дахаты. А вядома, у нядзелі хлопцы нашы робяць забаву ў святліцы. Аднойчы была забава, і на яе, як заўсёды, прыйшла з намі наша сяброўка. У часе танца ў яе парвалася панчоха. А яна пры ўсіх зняла з ног панчохі і аддала хлопцу, які з ёю танцаваў, а потым праводзіў дамоў. Другім разам на сярэдзіне залы яна пачала адкасваць спадніцу, бо ёй не спадабалася кароткая — захацела мець даўжэйшую. Прыводзім толькі два прыклады, бо можам іх множыць, але хіба няма сэнсу, бо замнога заняло б месца. Калі мы звярнулі ёй увагу, дык яна адказала, што мы не маем рацыі, бо яна больш прабывае ў горадзе і ведае лепш за нас, як мае сябе паводзіць. Але, Сэрцайка, хоць мы вясковыя дзяўчаты, то здаецца нам, што маем рацыю. Ды хоціць паглядзець на публіку ў такой сітуацыі: моладзь і старэйшыя рагочуць.

Чакаем, што ты на гэта скажаш.

Дзяўчаты з Б.

Напэўна вы маеце рацыю. Бо хоць ваша сяброўка прабывае ў горадзе, то, відаць, не навучылася адрозніваць добрыя паводзіны ад дрэнных. У такім выпадку трэба пайсці дзесьці ў куточак, або выйсці са святліцы і зняць панчохі або падоўжыць ці падкараціць спадніцу так, каб ніхто гэтага не бачыў. Гэта можна зрабіць толькі пры сяброўцы. Думаю, што калі аб гэтым прачытае ваша сяброўка, перастане сябе паводзіць нетактоўна.

Сэрцайка

ПАЖАРЫ

■ 9.IV.1972 г. у Крушынянах (Сакольскі павет) згарэла стадола Сяргея Макаля.

■ 14.IV.1972 г. у Баброўніках (Беластоцкі павет) згарэў дом і два гаспадарчыя будынкі Паўла Дарожкі. Страты каля 100.000 зл. Пажар узнік па прычыне дрэннага коміна.

САМАГОНКА

■ 8.IV.1972 г. міліцыя з Кляшчэляў і Чыжоў Гайнаўскага павету пачала следства супраць Сяргея Кічкайлы (29 год, 3буч, рабочы ПГР), Марыі Абрамюк (45 год, гаспадыня 5-та), Марыі Смык (27 год, Дабрывада, гаспадыня) і Канстанціна Кэндыся (68 год, Вілюкі, гаспадар) за нелегальную прадукцыю спірту. Было ў іх знойдзена разам 15,3 літра самагонкі і 20 літраў брагі.

■ 9.IV.1972 г. міліцыя з Белавежы знайшла ў Вольгі Байка (47 год, Белавежа) 1 літр спірту нелегальнай прадукцыі, а ў Вацлава Саковіча (37 год, Белавежа, шафёр ГС) 1/2 літра самагонкі і камплектную апаратуру.

СПОРТ У НАШАЙ ШКОЛЕ

У беларускім ліцэі ў Гайнаўцы ёсць спартыўны гуртох, да якога належаць пераважна высокія дзяўчаты. Кіруе ім магістр Мікалай Врублеўскі. Штодзень пасля ўрокаў адбываюцца трэніроўкі. Старэйшыя класы трэніруюцца штодзень, а першыя — чатыры разы ў тыдзень. На занятках спартыўных гурткоў мы іграем у валейбол. Многія з дзяўчат, а пераважна з чацвёртых класаў, выязджаюць на розныя розыгрышы ў іншыя гарады. У арганізаваных матчах нашы дзяўчаты часта займаюць першыя месцы. У часе летніх канікулаў для валейбалістаў арганізуюцца спецыяльныя лагеры.

Вучаніца 1 класа беларускага ліцэя у Гайнаўцы Галіна Кердэлевіч

АДКАЗ НА АДКАЗ

У 14 нумары «Нівы» з 2.IV.1972 г. з'явілася тлумачэнне старшыні ГС у Нарве адносна майго артыкула, змешчанага ў 10 нумары «Нівы» з 5.III.1972 г.

У сваім тлумачэнні старшыня ГС намагаецца зваліць віну на мяне. Дык заяўляю: мой артыкул быў у 100% справядлівы. Я таму і з'яўляюся карэспандэнтам «Нівы», каб бачыць добрыя і дрэнныя справы, а не кіравацца асабістымі парахункамі, як гэта «тлумачыць» старшыня ГС. Што ж я магу зрабіць, калі ў мяне такое замілаванне: як бачу дрэннае, дык крытыкую. Дык жа крытыкаваныя мною факты і сам старшыня ГС не аспрэчваў. У чым тады справа? Не маючы іншага спосабу, каб скампрамітаваць мяне, прэзас ГС заяўляе, што я быў п'яны. Гэта няпраўда. Мо там і быў нехта выпіўшы, але не быў ім я. Тое, што ў часе гутаркі з прэзасам зыпоў я са збожжа на яйкі, гэта быў мой абавязак. Не мог я не сказаць аб тым, што людзі, якія маюць пад бокам краму, вымушаны прадаваць яйкі ў суседняй краме, да якой каля трох кіламетраў. Цяпер магу смела сказаць, што пасля надрукавання майго артыкула скрынак на яйкі не бракуе, справа наладзілася.

Гэта праўда, што не ўсе ўстановы добрым вокам глядзяць на карэспандэнта: баяцца, каб іх ён не пакрытыкаваў. Трэба мяняць такія адносіны. Таму заклікаю ўсіх карэспандэнтаў: больш крытычных артыкулаў! Супольнымі сіламі будзем выкараняць усё тое дрэннае, якога яшчэ шмат сустракаем у нашым жыцці.

М. Лук'янюк
Белкі

Кансультацыя юрыста

Пытанне: У 1966 годзе я купіў без натарыяльнай умовы ўчастак сенажаці за 14.000 зл. Вясной 1971 г. прадавец адабраў ад мяне сенажаць, а звярнуў мне толькі 4000 зл., паясняючы, што, паколькі я пяць год касіў сенажаць, яму належыцца за гэта па 2000 зл. за год. Ці магу я атрымаць права ўласнасці на сенажаць на аснове новага закона, аб якім я чытаў у «Ніве»? Калі не, то ці мае прадавец права патрабаваць ад мяне заплаты за карыстанне сенажаццю?

Адказ. Калі ўмова куплі зямлі была заключана не ў натарыяльнай форме, то той, хто купіў зямлю, атрымоўвае не на ўласнасць тады, калі знаходзілася яна ў яго ўладанні 4 лістапада 1971 г. Паколькі вы ад вясны 1971 года зямлёй не карысталіся, не можаце яе атрымаць на ўласнасць. Прадавец зямлі абавязаны звярнуць вам поўнасцю 14 000 зл. і не мае права затрымоўваць частку грошай за ваша карыстанне сенажаццю.

Міхась Шаховіч, Бельскі ліцэй. Верш «Вясна» атрымалі. Надрукуем.

«Абсерватар». Інфармацыя аб гуртку ЛЗС у Рыгоўцах добрая. Але чаму вы апрача псеўданіма не змясцілі свайго імя і прозвішча? Без гэтай умовы не друкуем.

Саша Азік. Як вышэй.

«Сталыя чытачы з Пасынак». Даражэнькія, не зрэвайце друкаваных інфармацый.

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Кляшчэлі

„Manewry Dniepr" (radz.), 2—3. „Wraki" (polski), 4—5. „Kochana ciocia Sarika" (węgierski), 6—7.

Нараўка

„Legenda" (polski), „Martwa fala" (polski), 3—7.

Нарва

„Cudowna lampa Alladyna" (franc.), „Got mit uns" (jugosł.), 3—7.

Чыжы

„Cyrk bez granic" (rumuński), „Własne zdanie" (bułg.), 3—7.

Дубічы Царкоўныя

„Rezydent wywiadu" (radz.), „Tagebuch" (polski), 3—7.

Арэшкава

„Nad jeziorem" (radz.), „O carski tron" (bułg.), 6—7.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі

„Pierścień księżnej Anny" (polski), „Unkas — ostatni Mohikanin" (radz.), 3—7.

Орля

„Próba terroru" (USA), „Zielone smugi" (radz.), 3—7.

Райск

„Kłopotliwy gość" (polski), „Timo Rinnelt porwany" (NRD), 3—7.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі

„Jezioro Starej Sowy" (NRD), 1—2. „Cena odwagi" (bułg.), 3—4. „Lala" (włoski) ,5—6.

Шудзялава

„Kaszabe" (polski), „Hajducy kapitana Angela" (węgierski), 3—7.

Янаў

„Morderca jest w domu" (węgierski), 3—7.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц

„Za frontem" (polski), 2—3. „Milion lat przed naszą erą" (angl.), 4—5. „Kobieta wąż" (angl.), 6—7.

Мельнік

„Kłopoty z miłością" (NRD), 2—3. „Uzurpatorzy" (węgierski), 4—5. „Lala" (włoski), 6—7.

Мілейчыцы

„Intrygantki" (czeski), 2—3. „Samson" (polski), 4—5. „Horyzont" (węgierski), 6—7.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя

„Mój kochany Robinson" (NRD), „Wydra pana Grahama" (angl.), 3—7.

Новы Двор

„Na torze czeka morderca" (czeski), „Romantyczni" (polski), 3—7.

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 2-10-33, centrala 2-32-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23. Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23.

BZGraf. Nakład 6916 T-3

АГЕНЦТВА АБС
Адна Баба Сказала ПАВЕДАМЛЯЕ

Забыўся, адкуль выйшаў

Сустрэла я Макарыху, якая бегла, высалапіўшы язык.

— Куды бяжыш? — пытаю.

— Ой, суседка, з той пары, як майго старога выбралі старшынёй воднай суполкі, не ведаю спакою, — кажа Макарыха і падае мне нейкую службовую пісульку: — Паглядзі, якія клопаты.

Я пісулькі ў рукі не ўзяла, бо баялася, каб не сцерці літар, якія і так ледзь былі відаць: як бы нехта іх вуглём намазаў, а потым здуў. Затое пячатка і подпіс былі выразныя: намеснік кіраўніка ПУВМ у Беластоку мгр інж. Уладзіслаў Казберук.

Тут падбег дасціпны Адолек і кажа:

— Во, бачыце, Міхаліна вучоная і не можа прачытаць, што піша пан інжынер. Ідзіце, цёткі, да настаўніка.

Пайшлі. Але той, не ведаю чаму, нават не глянуў на пісульку і адказаў:

— Ідзіце да яго, няхай ён сам вам і прачытае.

Тут сабралася больш жанчын, пачалі раіцца, што рабіць далей. Адна кажа: можа гэта завуць мужчын на вайсковыя цвічэнні. Другая: на грамадскі чын.

Вырашылі, будзе найлепш: нічым не пераймацца, а як прыдзе пан мгр інж. Казберук, дык добра яго вылаяць: за такога вучонага чалавека падаецца, такую высокую пасаду займае, а непісьменны, пісаць не ўмее. Давесці да таго, каб сяляне цэлы тыдзень шукалі спецыяліста, які б мог прачытаць яго пісульку!

Спецыялісты такія знайшліся і пісульку прачыталі: 20.III.72 г. павінен ён прыехаць на агляд аб'екта. Праўда, з незалежных ад пана мгр інж. прычын агляд не адбыўся, хоць людзі прыбылі і мгр інж. мог паведаміць па тэлефону, што не зможа прыехаць. Тут хіба ясны факт, што пан інж. мгр сам не мог прачытаць тое, што падпісаў і таму не папярэдзіў.

Гаварыла я з людзьмі і з ваколіц, дзе нарадзіўся і рос пан інж. мгр. Усе выказаліся аднолькава. Цытую іх словы: «Гэты чалавек забыўся, адкуль выйшаў».

Суседка Міхаліна

Мастацтва, народжанае ў муках.

НІЎКА

Галаваломка

Ад ліку 37, змешчанага ў сярэдзіне квадрата, які раздзелены на 9 клетак, праставіць у кружочку кожнай клеткі лікі, рознасць якіх павінна раўняцца ліку, паказанаму на стрэлках. Лікі ў кружочках не павінны паўтарацца.

Сума лікаў у кружочках па гарызанталі, вертыкалі і дыяганалі павінна быць аднолькава і раўняцца 111.

✲

Адказ на заданне з папярэдняга нумара: Дзесяць фігур складаюцца з чатырох аднолькавых элементаў, а дзве — 3 і 8 маюць толькі па два аднолькавых элементы.

ЯК НА ІГОЛКАХ

На лекцыі студэнтка круцілася і не слухала выкладчыка. У выкладчыка не хапіла цярпення. Ён перапыніў лекцыю і спытаў у студэнткі:

— Чаму вы не слухаеце лекцыю і сядзіце, як на іголках? Паўтарыце, на чым я спыніўся.

— Вы спыніліся на тым, што я сяджу, як на іголках.

У ШКОЛЕ

Спірыдон вучыўся ў сёмым класе, але рэгулярна ў школу не хадзіў. Аднойчы класны кіраўнік паслаў па яго іншага вучня.

На другі дзень Спірыдон прыйшоў.

— Чаму ты не заходзіш у клас? — спытаў дзяжурны настаўнік.

— А я чакаю Наталлю Іванаўну. Не ведаю, навошта яна мяне выклікала ў школу.

Гумар з барадою

НІЧОГА ДЗІЎНАГА

Стаіць пан перад люстрам і зачэсваецца. Кажа да слугі:

— Нешта ў мяне валасы выпадаюць!

— Гэта не дзіва, пане, — навесну кожная скаціна ліняе.

— На жаль, вясеннія вятры адносяць іх у іншы бок.

У РЭДАКЦЫІ

Рэдактар гаворыць пачынаючаму аўтару:

— У вашых вершах я абсалютна нічога не зразумеў!

— Тады змясціце іх як загадкі.

БАЦЬКА ХОЛМСА

Вядомы пісьменнік Конан Дойль, «бацька Шэрлока Холмса», прыехаў у Рым. Шафёр таксі, які прывёз яго да атэля, спытаў:

— Вы ўпершыню прыехалі ў Рым, сіньёр Конан Дойль?

Пісьменнік здзівіўся:

— Адкуль вы ведаеце маё імя?

— А гэта вельмі проста! — вы прыехалі цягніком Кале — Рым: вы апрануты як англічанін, а з кішэні вашага паліто высоўваецца дэтэктыўны раман.

— Цудоўна! — усклікнуў вядомы пісьменнік, здзіўлены тым, што сустрэў другога Шэрлока Холмса.

— А вы не прыкмецілі яшчэ чаго-небудзь?

— Не, не прыкмеціў, акрамя вашага імя на багажы.

НА ВАКЗАЛЕ

На чыгуначным вакзале, у буфеце.

— Мы стараемся даваць порцыі меншыя, каб ніхто з пасажыраў не спазніўся на поезд.

ШЧЫРАЯ РАЗМОВА

— Які сорам! — абураецца бацька, звяртаючыся да дачкі. — Колькі гадоў ты яшчэ будзеш сядзець на маёй шыі?!

— Хіба я ведаю, колькі ты пражывеш? — адказала дачка.

ЯШЧЭ НЕ БЫЛА

— Зойдзем яшчэ вунь у той магазін, — кажа жонка.

— Купіць што хочаш? — пытае муж.

— Не, там я сёння яшчэ не была!

ХВОРЫ

Аднойчы ноччу вядомы ўрач быў выкліканы да свайго кліента.

Хворы сказаў яму:

— Ах, доктар, я адчуваю, што хутка памру.

Урач агледзеў хворага, затым кажа:

— Вы напісалі завяшчанне?

— Не, — адказаў той і збялеў.

— Тады пашліце па натарыуса. Пазавіце вашага бацьку і двух вашых сыноў.

— Я ўсё ж памру?..

— Ды не... Але я не хачу быць адзіным дурнем, якога вы разбудзілі і вымусілі дарэмна прыйсці сюды.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Галіны Чэшэль (вуч. VII «а» кл.) з Гарадка каля Беластока змяшчаем песню:

Однозвучно гремит колокольчик

Однозвучно гремит колокольчик,
И дорога пылится слегка;
И уныло по ровному полю
Разливается песнь ямщика.

Столько чувства в той песне унылой,
Столько чувства в напеве родном,
Что в груди моей хладной, остылой
Разгорелося сердце огнём.

И припомнил я ночи другие
И родныя поля и леса,
И на очи, давно уж сухие,
Набежала, как искра, слеза.

Однозвучно гремит колокольчик,
И дорога пылится слегка —
И умолк мой ямщик, а дорога
Предо мной далека, далека...

СЛАБАХАРАКТАРНЫ

— Знoўку ты пад хмелем, братка? Што з табою робіцца?

— Сябра стрэў: слабы характар. Я не мог адмовіцца.

М. Вяршынін

СТРЫМАЛА

Адна дзяўчына дужа не любіла свайго начальніка і паклялася яму адпомсціць.

— Цікава, ці стрымала яна сваё слова?

Тут падыйшоў Кіндзюліс і заўважыў:

— А як жа — стрымала! Яна выйшла за яго замуж.

КУРЁЗЫ

АПЕРАЦЫЯ «ШЭСЦЬ СТУДЭНТАЎ»

Паліцэйскія ўлады ў аргенцінскім горадзе Канесен арсьён вырашылі раз і назаўсёды разлічыцца з неспакойнымі студэнтамі і з гэтай мэтай заслалі ў мясцовы універсітэт шэсць сваіх маладых, але здольных супрацоўнікаў. Правакатары павінны былі выступіць у ролі студэнтаў і скласці поўны спіс членаў радыкальнай маладзёжнай арганізацыі.

Праз два месяцы ў аддзяленне прыйшло данясенне: тры агенты заявілі ў ім аб сваім рашэнні прысвяціць сябе «чыстай» навуцы, астатнія трое дадавалі да гэтага, што яны ўступаюць у вядомую паліцыі радыкальную арганізацыю і маюць намер прыкласці ўсе сілы для выкрыцця падстаўных студэнтаў.

ПІРАВА ПЕРАМОГА

У час мотакросу ў амерыканскім горадзе Блунстаўне гоншчык Біл Шарп выляцеў з сядла, не даехаўшы да фінішу некалькі метраў. Усё ж такі ён быў аб'яўлены пераможцам. Газеты пісалі: «На мотакросе перамог Біл Шарп. Ён разарваў фінішную стужку за некалькі дзесяткаў сантыметраў перад сваім матацыклам. Пераможца даставілены ў шпіталь».

ТОКІО АПУСКАЕЦЦА

Як сцвярджаюць японскія вучоныя, Токіо — гэты самы мнагалюдны горад нашай планеты — павольна, але няўхільна апускаецца ў зямлю. За 50 гадоў з пачатку XX стагоддзя горад «паніжэў» на два метры. У наступныя 20 гадоў апусканне ішло ў два разы хутчэй. Некаторыя масты настолькі «ўраслі» ў зямлю, што сваімі аркамі перашкаджаюць руху суднаў.

Міжы намі

Чалавек, калі меркаваць па цэнню, можа быць і карлікам, і гігантам, усё залежыць ад месца пад сонцам.